

Rudarja

1. MAJ praznik delovnih ljudi- nas vseh

Vsi delovni ljudje zapuščamo svoja dnevna opravila in hitimo, da bi proslavili naš praznik — prvi maj, praznik dela. Veselje in radost spremljata ta dan. V nas samih se prebujata zavest o vsem, kar je bilo naravno in doseženo, navdaja nas iskreno zadoščenje nad sadovi, ki sta jih obrodila skupno prizadevanje, napor in trud. Sproščen utrip se oglašuje v prsih milijonov, njegov odmev se razlega daleč preko meja pa se spet vrača okrepljen s srčno voljo in vero delavcev vsega sveta.

Ko se ta čas oziramo po ob-siljani deželi, vidimo jasneje kot kdaj koli, kako krepko in trdno smo zastavili temelje naše socialistične skupnosti. Vidimo in občudujemo ustvarjalno silo našega delovnega človeka. Velika ideja socializma, ki jo venomer snujemo in hkrati uresničujemo, ki dobiva ta čas edinstven izraz tudi v novi jugoslovanski ustavi, pripada skupnosti in posamezniku svobodo, kakršne še ni bilo. Kajti ta svoboda temelji na svobodnem, premišljenem in ustvarjalnem delu.

S takimi mislimi in čustvi se veže prvomajsko voščilo rudarjem v globokih jamah, delavcem po tovarnah in skratka vsem, ki si gradimo nov svet!

Volili bomo!

Na raznih sestankih smo že govorili o volitvah, zato bi bilo potrebno bralce »Rudarja« in občane opozoriti s čim bolj poljudno razlago, kakšen bo potek volitev. Po raznih vprašanih sklepamo, da volivcev, ki se ne spoznajo na spremenjeni in dokaj zapleten volilni sistem, še vedno na primer ni vse povsem jasno, kolikokrat bodo pravzaprav volili, kdaj bodo volili to ali ono skupščino, kako bo z volišči in podobno. Zato vse občane v naslednjem sestavku obveščamo, kako bodo volili.

Na bližnjih volitvah bomo volili odbornike občinskih in okrajnih skupščin (dosedanjih ljudskih odborov) ter poslance zvezne in republiške skupščine. Volitve bodo potekale takole:

V prihodnjih dneh se bodo začeli zbori volivcev na terenu oziroma zbori delovnih ljudi v delovnih organizacijah (podjetjih). Ti zbori bodo izbirali kandidate za bodoče odbornike oziroma poslance. Izmed teh kandidatov bomo izvolili odbornike občinskih skupščin.

Najpreje bomo volili odbornike občinskega zbora delovnih skupnosti. Te volitve bodo v petek, 24. maja 1963. Ta dan bodo volili vsi volilni upravičenci, ki so zaposleni v gospodarskih, kulturno prosvetnih, zdravstvenih in socialnih organizacijah (podjetjih, zavodih), vključno tudi kmetje, ki so člani kmetijskih zadrug ter člani njihovih gospodarstev in pa obrtniki — člani zbornic. Volili bomo po skupinah (gospodarska, zdravstveno socialna, kulturno prosvetna skupina, ter skupina delovnih ljudi, ki so zaposleni v državnih organih, družbenih organizacijah in društvi). Volišče bo v vsaki delovni organizaciji, v kateri je zaposlenih najmanj 25 ljudi, s tem, da se bodo najmanjša organizacije pridružile večjim. Volitve se bodo začele praviloma ob 7. uri zjutraj in se končale ob 19. uri zvečer. V posameznih primerih pa se bodo volitve lahko začele že po 4. uri zjutraj in se končale najkasneje ob 22. uri zvečer, če bi bilo to potrebno, da bi omogočili glasovanje ljudem, ki delajo v izmenah.

V nedeljo, 26. maja 1963 bodo vsi volilni upravičenci (torej tudi tisti, ki niso zaposleni, a imajo volilno pravico) volili odbornike občinskih zborov. Volišča bodo urejena na številnih krajih, tako da bo na posameznem volišču glasovalo približno 500 volivcev. Razen tega bodo še posebna volišča v bolnicah, sanatorijih, porodnišnicah, invalidskih domovih in domovih oddiha v katerih je več kot 25 volivcev, da bi tako volivcem čimbolj olajšali volitve. Volišča bodo odprta od 7. ure zjutraj do 19. ure zvečer. Tako bomo volili oba zbora občinske skupščine. Le-ta pa bodo nato na svojih zasedanjih, ki bodo 3. junija 1963 izvolile zvezne in republiške poslance, ter okrajne odbornike in sicer, izmed kandidatov, ki jih bodo izbrali zbori volivcev oziroma zbori delovnih ljudi.

S tem bodo vsi okrajni odborniki ter poslanci zborov delovnih skupnosti zvezne in republiške skupščine že dokončno izvoljeni. Drugače pa je s poslanci zveznega in republiškega zbora. Le-te bomo dokončno izvolili volivci na neposrednih volitvah, ki bodo v nedeljo, 16. junija 1963. Volivci, ki so zaposleni (vključno kmetje-zadružniki in člani njihovih gospodarstev ter obrtniki, člani zbornic) bodo torej skupno volili trikrat: dne 24. maja na voliščih v delovnih organizacijah, dne 26. maja in 16. junija pa na terenskih voliščih. Vsi drugi občani, ki imajo volilno pravico pa bodo volili dvakrat: 26. maja in 16. junija.

Pomen nove ustave za naše družbeno in politično življenje

Zvezna ljudska skupščina je v nedeljo, 7. aprila sprejela ustavo Socialistične federativne republike Jugoslavije. Na skupni seji skupščinskih odborov je prebral predsednik ustavne komisije Edvard Kardelj ekspozicijo o predlogu ustave, iz katerega povzemamo le nekatere poglobitve misli v zvezi s temeljnimi značilnostmi nove ustave. Nova ustava je zakon, ki ureja odnose, kakršne ima zdaj v naši družbi, je torej neposreden odsev naše stvarnosti, tako po odnosih, ki jih sankcionira in ščiti, kakor tudi po oblikah in sredstvih, pravicah in dolžnostih, ki jih vzpostavlja in s katerimi opredeljuje družbeni položaj človeka ali zagotavlja funkcije in sredstva posameznih družbenih organov. Razen tega, nova ustava ureja posamezne oblike danih družbenih in političnih odnosov v njihovem razvoju t. j. v skladu z načelom, da napredku ni konca.

Zato idejno formulira tudi temeljne cilje organizirane akcije socialistične družbe. To je v naši družbi tudi mogoče in neizogibno, ker družba ni razdeljena na avtogrosistične razrede in avtogrosistične interese. Delovni ljudje imajo v osnovi skupne interese in cilje, s tem pa tudi objektivno osnovo za skupni boj, da jih uresničujemo. V skladu s tako določenimi cilji ustave hkrati določa tudi načela in smernice za razlaganje ter uporabo ustavnih določb za vsakdanjo prakso tako družbenih organov kot tudi ljudi v njihovih medsebojnih odnosih. V tem smislu je naša nova ustava hkrati tudi program in vodilo za delo.

Ceprav tak dvojni značaj ustave ni nekaj novega - v zgodovini ustavnih sistemov, ima naša ustava poseben pomen v tem, da je ustava socialistične države in družbe, ki se z odprtimi očmi loteva protislovij svojega razvoja in si prizadeva vzpostaviti čim demokratičnejši mehanizem za reševanje teh protislovij. Ustava je ogledalo naše stvarnosti in izraz težnjav naprednih, socialističnih sil naše družbe. Značilno obelježje ustavi daje tudi način, kako rešuje problematiko, ki nastopa na podlagi protislovnosti med človekom in družbo oziroma med individualnim in kolektivnim interesom. Ustava izhaja iz te protislovnosti v kateri se razvija družbeni napredek.

Zato ne ovekoveča nikakršnega hierarhičnega odnosa med individualnim in družbenim interesom, temveč vzpostavlja nujno medsebojno odvisnost in odgovornost. Zato formulira pravice in obveznosti tako, da je čim konkretnije določen družbeni položaj človeka tako v sferi ekonomskih kot političnih odnosov in da je zagotovljena — za dane razmere — maksimalna avtonomija osebnosti.

Izhajajoč iz takih postavk naš ustavni sistem, bolj kot katerikoli politični sistem v zgodovini, zagotavlja stabilnost družbeno-ekonomskega položaja človeka, t. j. človeka kot samostojnega in enakopravnega subjekta v ekonomskih odnosih, pri delu ter ustvarjanju pa tudi njegovo socialno sigurnost. Ustava daje iz-

redno široke pravice, da bi človek čimbolj postal gospodar svoje usode. Z druge strani pa teži nova ustava za tem, da bi čim določeneje formulirala funkcije ustreznih družbenih služb in organov, pri čemer pa zagotavlja, da imajo ljudje načelno enake pravice, da so enakopravni, da svobode ni mogoče spreminjati v svobodo za-

sužnjevanja drugega človeka, niti ni sredstev, ki zavirajo ali otežujejo materialni in drugi napredek družbene skupnosti, zakaj določene oblike državne avtoritete bodo še dolgo, t. j. za celotno razdobje, ki ga lahko še predvidevamo, neizogibna podlaga resnične enakopravnosti in samoupravljanja človeka ter družbenega na-

predka. S tem, da ustava jasneje in konkretnije razčlenjuje pravice in dolžnosti tako človeka kot družbenih organov, da zavezuje en kot drugi faktor, da spoštuje tako utrjene medsebojne odnose, pravice in obveznosti, bo ustava vsekakor vnesla mnogo več stabilnosti v celoten družbeni in politični sistem.

Zanima Vas

Ing. Jurančič Jurij:

O naši tehnični praksi v SZ

Na 16. seji UO rudnika je bilo določeno, da nas bo sedem rudarjev odpotovalo v Sovjetsko zvezo na enomesečno uvajanje pri delu kompleksne mehanizacije na širokih čelih. Tako smo 22. februarja odpotovali v Rusijo. Po prihodu v glavno mesto SSSR — Moskvo, smo si na Tjažpromek-sportu najprej izdelali program prakse, nato pa uredili vse potrebno za nadaljnje potovanje v Podmoskovski premogovni bazen — Tulo, ki je približno 180 km oddaljen od Moskve.

1. marca smo prispeli v Tulo, kjer smo se na upravi kombinata Tulaugalj dogovorili, da bo naša praksa potekala v trestu Krasnoarmejskugalj v Kimovsku. Za lažje razumevanje bi rad pojasnil, da so v kombinatu združeni vsi rudniki Podmoskovskega bazena, ki dajejo letno 32 mil. ton premoga. Trest pa je združenje približno 15 rudnikov, ki dajejo 5 milijonov ton premoga letno (1 rudnik daje 1000 — 1500 ton premoga/dan).

Za čimboljši potek naše prakse je bil odgovoren glavni inženir tresta tov. S. S. Isajev. Nastanili smo se v mestu Kimovsk, ki je približno 70 km oddaljen od Tule. Delali pa smo v bližnjih rudnikih tega tresta.

Našo prakso so sestavljala sledeča praktična dela: montaža in demontaža odkopnega kompleksa OMKT — kompleks OMKT se je demontiral in istočasno ponovno montiral v jami rudnika Zubovska No 3. Razdelili smo se v skupine in delali skupaj s tamkajšnjimi montažnimi skupinami. Prejeli smo vso potrebno dokumentacijo in norme ter se podrobneje seznanili z delom samim in organizacijo. Skratka osvojili smo ves razstavljalni in sestavljalni proces dela na kompleksu.

Nadalje smo se seznanili z delom na čelu in s kompleksom OMKT. To smo prakticirali na širokem čelu 5. oddelka rudnika Zubovska No 4. Prvi teden smo se razdelili v vse tri izmene z namenom, da sledimo in natančno snemamo celodnevni potek dela na širokem čelu. Že takoj prvi dan so nam sovjetski tovariši z veseljem in rade volje prepustili v upravljanje kombajn in ročice za hidravlično premikanje ščitov, obenem pa pri delu dajali vsa navodila za upravljanje in vzdrževa-

nje naprav. Upravljanje s ščitnim podporjem in kombajnom v splošnem ni komplicirano in smo v kratkem času osvojili tehniko upravljanja kompleksa OMKT.

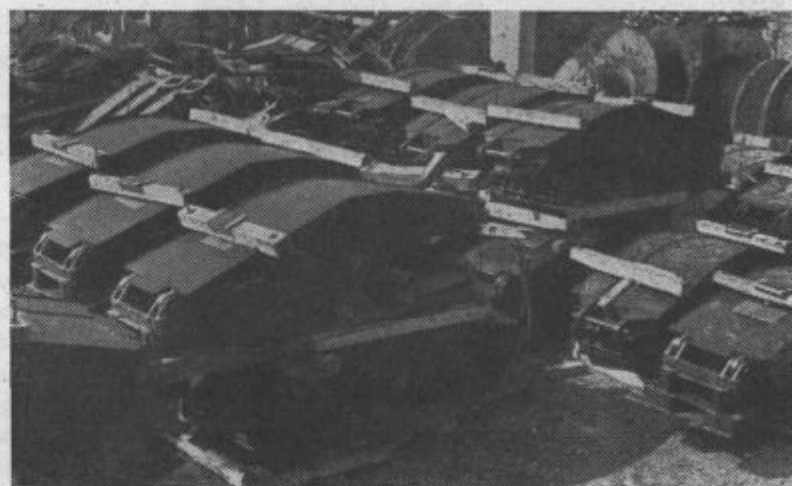
V naslednjem tednu, ki je bil po programu predviden za pridobivalno delo s kompleksom, so štirje tovariši nadaljevali z delom na omenjenem širokem čelu. Ostali trije pa smo pregledali in prejeli vso obstoječo dokumentacijo v zvezi z izkoriščanjem kompleksne mehanizacije na širokih čelih. Obiskali smo več širokih čel na sosednjih rudnikih, to je Zubovske No 3 in Zubovske No 5, ki pa obratujejo v nekoliko drugačnih rudarsko-geoloških pogojih.

Na koncu naše prakse smo si ogledali še delo v centralnih remontnih delavnicah pri trestu. Seznanili smo se s preizkušanjem hidravlične opreme in osnovnimi popravili. Pregledali smo tudi ostala remonta dela na ščitnem

vaji ščitno podporje. V času našega obiska so v njej ravno pripravljali razne dele podporja in jih sestavljali med seboj za kompleks, ki je bil 25. marca že odposlan za naš rudnik.

Rad bi povedal tudi to, da so bila naša srečanja s sovjetskimi ljudmi v času našega bivanja v Rusiji zelo prijateljska. Razgovori na upravi kombinata, tresta, posameznih rudnikov z vodilnimi uslužbenci so bili popolnoma sproščeni. Na vsa naša vprašanja in želje, ki smo jih imeli v zvezi z novimi kompleksi, smo dobili prav zadovoljive odgovore. Lahko rečem, da so sovjetski tovariši spremljali našo prakso z zanimanjem in željo, da bi z novim kompleksom v rudniku želi dobre uspehe.

Vodilni uslužbenci tresta Krasnoarmejskugalj so bili seznanjeni z delom v velenjskem rudniku in našimi rudarsko-geološkimi pogoji po tovarišu Andrejevu,

Prve sekcije ščitnega podporja v Velenju.

Foto: Vocovnik

podporju in transporterjih ter vso tehnično dokumentacijo kompleksne mehanizacije. Remonta dela na kombajnih in hidravlični opremi pa smo si ogledali v Remontni tovarni pri kombinatu v Tuli.

Strokovno zelo zanimiv je bil tudi ogled Remontne tovarne v Donskoj, Strojne tovarne v Uzlovaji in Raziskovalnega inštituta v Novomoskovskom. Naj omenim, da izdeluje strojna tovarna v Uzlo-

sovjetskemu inženirju, ki je bil v januarju letošnjega leta v Velenju.

Tudi odnosi s sovjetskimi rudarji v jami na delovnih mestih so bili prijateljski, ter so potekali v obojestranskem razumevanju. V vsem našem času prakse ni prišlo do niti najmanjših nesoglasij.

Prepričani smo, da bo uvedba kompleksa OMKT v naši jami uspešna. (Nadaljevanje na naslednji strani)

O naši tehnični praksi v SSSR

(Nadaljevanje)

pela, saj smo si v tej enomesečni praksi pri delu na čelih s kompleksno mehanizacijo, upoštevajoč naše rudarsko-geološke pogoje, pridobili veliko praktičnih izkušenj. Za začetek predvidevamo izdelavo šestih rezov na dan, to je 650 — 750 ton na dan pri zaposlitvi 18 do 24 ljudi dnevno. Uverjeni smo, da bo obratovanje posameznih delov kompleksa kot so kombajn, štiti in hidravlična oprema, pri naših pogojih na čelu potekala brez večjih težav. Nekaj težav sicer pričakujemo, kot so n. pr.: rušenje loka na čelu, izdelava niš za kombajn, vzdrževanje hidravličnega sistema, da bi ne bilo prevelike porabe olja, pritiski v smernih progah in slično. Vendar pa te težave niso take, da bi bila uvedba kompleksa OMKT v naši jami nemogoča. Poizkus odkopavanja premoga v jami s kompleksom OMKT predstavlja veliko spremembo, odnosno novost v načinu pridobivanja premoga za naš rudnik. Tako v primerjavi z dosedanjim načinom dela na čelu odpade v celoti vse težaško delo in dimni plini, ki se širijo pri odstreljevanju. To bo seveda zelo ugodno vplivalo na zmanjšanje nezdov in zdravstveno stanje rudarjev. Na drugi strani pa se z uvajanjem kompleksne mehanizacije na širokih čelih odpirajo nove možnosti porasta storilnosti, kar pri sedanjih odkopni metodi skoraj ni več mogoče.

Priprave za odkopavanje s kompleksom OMKT

Dne 11. 4. 1963 je prišla na rudnik prva pošiljka kompleksne mehanizacije za široko čelo, ki smo jo kupili v Sovjetski zvezi. V pošiljki je bilo 6 sekcij ščitnega podporja. Do 16. 4. je bilo dostavljeno skupaj 30 takšnih sekcij, od skupnih 57, kolikor jih bo v prvem kompleksu. Pričakujemo, da bo ostala oprema prispela še v tem mesecu, tako da bomo lahko v maju pričeli z vgrajevanjem nove odkopne opreme na široko čelo v jamo zahod.

Izdelava smernih prog v jami zahod je v polnem teku. Do 15. maja bo odkopni steber pripravljen za odkopavanje.

V delavnicah se izdelujejo posebni vozički za prevoz posameznih sekcij ščitnega podporja v jamo.

Urejujejo se tiri in profili prog za prevoz od šahta do pripravljene širokega čela. Sekcija ščitnega podporja je težka ca. 2700 kg in bi bilo vsako iztirjenje vozička velika ovira na prevozu.

Moštvo za čelo je že določeno in je v teku kratak tečaj o novi odkopni mehanizaciji, kakšno bo sedaj delo na čelu in vzdrževanje vseh naprav.

Znano je, da so pogoji odkopavanja debelega sloja lignita v etažah od zgoraj navzdol, z zaruševanjem krovnih plasti, v večji globini vedno težji.

Tako so hribinski statični in dinamični pritiski vedno večji in obvladovanje istih bolj otežkočeno. Po dosedanjih izkušnjah moramo z ozirom na rudarsko-tehnične in gospodarske pokazatelje uvajati odgovarjajoče načine tesarjenja prog v lesu in jeklu v kombinaciji z lesenimi mečkali; prečne proge, smerne, srednje in proge ob »varnostnem stebru«, nadalje opiranje nadkopov in vpadnikov zahteva z ozirom na nastopajoče različne jamske pritiske po smeri in velikosti, kot je že omenjeno, različno tesarbo.

Vsa odpiralna, odnosno pripravljalna dela moramo vršiti pod poostrenimi varnostnimi ukrepi; saj obstoja, kot so nam že štirje nepričakovani plinski vdori s premogom pokazali, v večjih globinah nahajališča, vedno večjo nevarnost plinskih izbruhov. Vsled tega je potreb-

Izpolnjevanje proizvodnih planskih nalog v jami zahod

no izvajati za preprečitev le teh, tozadevne varnostne ukrepe, ki bi naj v bodoče z večjo verjetnostjo preprečevali nesreče »višje sile«.

Nadalje je zelo neugodno za hitrejšo povečanje proizvodnje v jami-zahod dejstvo, da se v krovlini na določenem območju nahaja vodni pesek, ki lahko vdre na široko čelo, če je debelina izolacijske glinaste plasti premajhna. Dela na reševanju odvodnjevalnih del peščenih vodnih horizontov v krovlini so v teku. Zelo dobre rezultate nam daje vrtnina iz površine, skozi katero priteka povprečno okrog 800 l na minuto čiste vode in to že nepretrgoma 3,5 meseca, odkar je bila usposobljena. Prav tako je trenutno stanje aktivnih jamskih vrtin (po številu 3), ka-

tere pa dajejo skupno okrog 400 l vode na minuto. Rezultat tega razmeroma velikega iztoka vode s krovinskih vodonosnih plasti je znižanje nivoja krovinske vode od višine 300 m na 150 m.

Lahko pa v bližnji bodočnosti pričakujemo še nadaljnje ugodne rezultate in ob enem tudi izkušnje na tem območju odvodnjevalnih del, ki zahtevajo mnogo študija, izkustev in finančnih sredstev.

V kratkih besedah sem nakažal le nekatera vprašanja, ki otežkočajo normalno razvijanje proizvodnih kapacitet po rudarsko tehnični in ekonomski plati.

(Se nadaljuje na strani 4)

Svečana otvoritev

V nedeljo, 21. aprila je bila v Velenju svečana otvoritev nove osemletke. Sola je dobila ime po lani umrlem pedagogu in pisatelju Gustavu Šilih. Ta nova moderna zgradba ima 16 učilnic, telovadnico in prostore za tehnični ter gospodinjinski pouk. Otvoritvi je prisostvoval tudi podpredsednik Zvezne ljudske skupščine tov. Franc Leskošek-Luka.

Komisija za tehnične izboljšave poročča

Komisija za tehnične izboljšave pri RLV je v času od formiranja v oktobru 1961 do sedaj prejela 17 predlogov izboljšav v obravnavo. Predlogi so obravnavali izboljšave pri načinu podgrajevanja, ropanju stojk, polaganja cevi za zalivanje, pri črpanju vode, transportiranju mase za oblikovanje v EFE, žaganje s krožno žago, in drugo. Od teh predlogov so bili štirje predlogi nagradi z nagrado od 17.800 do 54.000 din, šest predlogov pa je bilo vrnjenih, ker niso bili ekonomsko upravičeni, ali pa so bili tehnično neizvedljivi. Zgodilo se je tudi, da so bili predlagatelji že po sami službeni dolžnosti dolžni napraviti to delo in jim ne pripada nagrada, ki je določena po tem pravilniku.

Iz predloženih predlogov se lahko vidi veliko zanimanje, ki so ga pokazali člani kolektiva, saj zajemajo posamezni predlogi zelo različna področja dejavnosti in so izboljšave predlagali neposredni proizvajalci. V zadnjem času pa je ta iniciativa nekoliko manjša in želimo, da bi to kratko poročilo poživilo zanimanje, ki je vladalo ob začetku uvedbe pravilnika.

Predpisane formularje, na katerih prijavljate predloge izboljšav, dobite pri svoji ekonomski enoti, predloge pa lahko pošljete direktno komisiji za tehnične izboljšave pri RLV.

Poraba električne energije v jami vzhod

Še predno so se formirale ekonomske enote na RLV se je poraba električne energije obračunavala po posameznih obratih. Z uvedbo ekonomskih enot in nato še z nadaljnjo decentralizacijo v EE na obračunske enote bo nujno, da se tudi električna energija obračunava tako, da se vsaki obračunski enoti zaračuna toliko električne energije, kolikor jo je stvarno porabila.

Dosedanji način obračunavanja električne energije na jami-vzhod sloni na tem, da kolikor je instalirane moči v kW po posameznih etažah s pribitkom stabilne mehanizacije (glavni odvoz) toliko se potem zaračunava v kW. Ker pa to ne ustreza popolni točnosti obračuna, se je na jami vzhod pristopilo k temu, da se bodo vgradili v vsako posamezno 6 kW odvodno omaro za posamezne transformatorske postaje na etaži števeci, ki

naj bi dajali točno porabo električne energije po etažah. Mislim, da bo tudi s tem dosežen gotovi uspeh, pri samem obračunavanju električne energije, če primerjamo skupno porabo električne energije za jamo-vzhod, ki znaša mesečno od 450 do 500 tisoč kWh, da se le ta pravilno porazdeli po posameznih obračunskih enotah. Z ozirom na veliko število vgrajenih električnih motorjev v jami vzhod in ker le ti niso vedno polno obremenjeni, se pojavlja pri nas precej jalove energije, ki pa se mora ravno tako plačevati kot ostala. Da se pa stroški za jalovo energijo zmanjšajo in za varnejše obratovanje glede na dovodne 6 kW kable na koto 100, se je na K + 100 v RTP vgradila kondenzatorska baterija, ki nam letno zmanjša stroške za električno energijo okoli 4,5 milijona dinarjev. M. K.

RAZPIS

Rudnik lignita Velenje razpisuje natečaj za izdelavo idejnega osnutka za popustljivo jekleno podporje iz tračnih lokov. Nagrajevanje bo v okviru pravilnika o tehničnih izboljšavah.

Sedanje podporje iz tračnih lokov ima določene pomanjkljivosti, ki jih je potrebno odpraviti. Te so: premajhno opuščanje in možnost izpadanja v slučaju preobremenitve.

Pri preobremenitvah nastopi namreč mečkanje lesenega vložka in to traja toliko časa, da prideta čevlja sosednih lokov skupaj. Pri tem je možna zamaknitev, v primeru izravnavanja lokov pa lahko pride tudi do lomljenja in nenadnega izpadanja. Nov način vezave naj bi te pomanjkljivosti odpravil, to je, zagotovil popustljivost pri istočasni povezavi spoja. Izvedba naj bi bila čim enostavnejša in cenena. Montaža in ropanje takšnih lokov naj bi bilo čim enostavnejše.

Vsi ostali še eventualno potrebni podatki in zahteve, se dobijo v konstrukcijskem biroju rudnika.

Predlog naj nakaže le idejno rešitev. Detajlna tehnična obdelava pa se bo izvršila v konstrukcijskem biroju rudnika.

Vabimo vse člane kolektiva k sodelovanju in pričakujemo čim več predlogov, posebno tistih, ki neposredno delajo na podgrajevanju, vzdrževanju in ropanju jeklenega podporja.

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

V naslednji primerjalni tabeli so zbrani doseženi rezultati za

Pokazatelj:
letni plani ton/mesec

doseženo ton/mesec
ton/dan
skupna odk. storitev ton/dan
jamska storitev ton/dan
dolžina odkopne fronte v m

prvo tromesečje leta 1963, iz katerih je razvidno, da se postopoma dviga proizvodnja, odkopna in jamska storitev.

	Januar	Febr.	Marec	April
	26.115	32.130	30.920	28.580
				predvidoma
	22.770	29.130	41.450	44.000
	876	1.150	1.594	1.765
	7,01	10,57	11,58	11,23
	2,60	3,08	4,34	4,63
	80	88	140	195

Za mesec april so upoštevani rezultati do 15. aprila in se predvideva proizvodnja v višini 44.000 ton. Po letnem planu je bila predvidena proizvodnja v višini 89.165 ton za I. tromesečje, doseženo pa je bilo 93.350 ton ali z drugo besedo plan proizvodnje je bil prekoračen za 5%. Napram celotnemu planu, v višini 370.000 ton, pa je prvo tromesečje doseženo z 25,2%.

Da plan proizvodnje v mesecih januarju in februarju ni bil izpolnjen je vzrok v objektivnih rudarsko-tehničnih težavah in to prehod preko prečnika, vpadnika, šahtiča, prelomnice, premajhne obložitve širokih čel A in B na odkopni etaži +5,0 vsled izvajanja poizkusa strojnega dobivanja premoga z »Eick-

hoff« strojem na širokem čelu C na vmesni etaži +12,5/+5,0, in nastopajočih večjih odkopnih pritiskov itd.

V mesecu marcu pa se je dolžina odkopne fronte povečala, ker smo pričeli z odkopavanjem na koti -2,5 m in je v mesecu aprilu dosegla dolžino 195 m; sedaj so v obratu štiri široka čela, dva na odkopni etaži +5,0 in dva na odkopni etaži -2,5.

Vidimo torej, da je proizvodnja zagotovljena z odgovarjajočo dolžino odkopne fronte in zadostno obložitvijo delovišč. Tako nam je zagotovljena jamska storitev večja od 4,5 tone, kar ima odločujoč vpliv na finančno stanje ekonomske enote.

Stroški so se gibali v I. tromesečju takole:

Mesec	Mater stroš. din/tono proizvodnje	Jamska mehaniz.	Plače s prispev. din/tono	Ostalo din/tono	Skupno din/tono
januar	254,7	14,0	1474,2	1515,1	3258
februar	284,6	49,3	1124,4	1676,0	3134,3
marec	182,2	24,0	911,8	1927,7	3045,7

Po letnem finančnem planu znaša interna prodajna vrednost premoga v jami zahod 3102 din in je iz gornje tabele razvidno, da smo pri proizvodnji 41.450 ton v mesecu marcu znižali strošek proizvodnje za 56,3 din/tono, medtem, ko so bili stroški proizvodnje v mesecu marcu pri proizvodnji 29.130 ton višji za 32,3 din/tono.

Tako smo v mesecu marcu ustvarili presežek v višini 4.696.950 din in tako zmanjšali nastalo izgubo v mesecu januarju in februarju na 9.705.457 din, kar pa bomo v naslednjih dveh mesecih s povečano proizvodnjo v celoti pokrili.

Naloga, ki niso lahke, imajo pa po rudarsko-tehnični in ekonomski plati odgovarjajoče rešitve, moramo vsi reševati, disciplinirano izvrševati vsakodnevno službeno dolžnost, analizirati sproti težave, ki se pojavljajo

in iskati takoj rešitve.

Bolj kot doslej, moramo preko obračunskih enot zaostri vprašanje znižanja materialnih stroškov in utrjevanja delovne discipline ter kvalitete dela na pripravah in vzdrževalnih delih ter zaostri borbo proti bolezenskim izostankom.

Tako bomo imeli zagotovilo za perspektivni razvoj povečanja proizvodnje, dviga storilnosti in zniževanja proizvodnih stroškov; saj se bo le tako vrednost točke povečala in s tem bodo tudi naši osebni prejemki upravičeno višji.

Z vso intenzivnostjo so v teku priprave za obratovanje popolne odkopne mehanizacije pridobivanja premoga s kompleksom OMKT, s katero se pričakuje močno povečanje odkopne storitve in povečanje varnosti zaposlenih za skoraj 100%.

Ing. Z. Š.

DELAMO ZANJE, KI SO NAM NAJDRAŽJI

Otroško igrišče

Na posvetovalnem sestanku, ki ga je sklicala stanovanjska skupnost Velenje ter so bili nanj povabljeni vsi predsedniki hišnih svetov in zastopniki Socialistične zveze, je bilo določeno, da se bo pričelo 15. aprila graditi otroško igrišče ob Saleški cesti. Hišni sveti so se obvezali, da bo vsak odrasel stanovalc centra Velenja prispeval 15 prostovoljnih ur za ta prepotreben objekt za naše najmlajše. Seveda so pri graditvi otroškega igrišča dobrodošli tudi ostali občani mesta Velenja, saj se bodo prav tako tudi njihovi otroci radi poigrali na zato urejenih

zelenicah. Za dograditev je potrebno okoli 5.000 udarniških ur. Zato apeliramo tudi na razne politične organizacije, da agitirajo pri Velenjčanih, da bo igrišče čimprej začelo služiti svojemu namenu.

Upamo, da bo akcija uspela, kljub temu, da je bila do sedaj še zelo slaba udeležba, in bomo igrišče čimprej dali tistim, ki so nam najdražji.

In še: Delamo vsak dan, razen sobote in nedelje od 15.30 do 18.30 ure in to ob Saleški cesti na kompleksih Kmetijskega gospodarstva Salek. Nasvidenje!

Sklepi letne skupščine sindikata RLV

Ker je letna skupščina sindikata, ki je bila 31. marca, trajala dalj časa kot je bilo predvideno, je bilo dogovorjeno, da bodo vsi delegati skupščine, kot tudi ostali člani sindikata RLV seznanjeni s sklepi potom našega časopisa. Zato objavljamo vse te sklepe v celoti.

Na podlagi podanega poročila, referata o nadaljnjih nalogah ter razprave, bo sindikalna organizacija v naslednjem obdobju razvijala aktivnost po naslednjih sklepih:

● Z doseženo stopnjo razvoja in delovanja sindikalne organizacije na rudniku, so zagotovljeni pogoji za nadaljnjo krepitev vloge sindikata in za uspešnejše družbeno-politično delovanje. Sedanji sistem dela organizacije, ki je bil nakazan v poročilu, je skupščina pozitivno ocenila in ga je zato potrebno še nadalje razvijati in krepiti. Zlasti odborom pri sindikalnih podružnicah, ki so postali v zadnjem času aktivnejši in samostojnejši ter so se pokazali kot izredno povoljna forma sindikalnih organov v našem kolektivu, bo potrebno zagotoviti takšne pogoje dela, da bodo postali še bolj aktivni in da se bodo vsakodnevno vključevali pri reševanju ekonomsko-proizvodnih in družbenopolitičnih problemov.

● Aktivnost sindikalne organizacije se mora najbolj odražati na povečani proizvodnji in višji produktivnosti dela. Kljub temu, da smo v našem kolektivu že optimalno dvignili učinek dela, bo trebno poskrbeti, da se na podlagi dosežkov sodobne tehnike, boljše organizacije dela in poslovanja še vedno dviga produktivnost, s tem v zvezi pa tudi življenjski standard članov kolektiva.

Odbori pri sindikalnih podružnicah bodo lahko te cilje sindikata najhitreje in najuspešnejše reševali. Svojo pozornost bodo morali obrniti na poslovanje ekonomske enote in v njej odkrivati skrite rezerve.

● Decentralizacija delavskega samoupravljanja, neposredna pritegnitev članov kolektiva v upravljanje in dosledno razvijanje sistema delitve dohodka po delu, so faktorji, ki večajo interes proizvajalcev za dogajanja v našem kolektivu in jih hkrati razbremenjujejo zastarelih navad in odnosov.

Zato bo morala sindikalna organizacija še naprej delati na odpravljanju vseh negativnih vplivov v procesu samoupravljanja in še bolj angažirati ves kolektiv, organe samoupravljanja (CDS, ODS in odbore zborov obračunskih in predračunskih enot) ter strokovne službe, na iskanju konkretnih rešitev za nadaljnji pravilni razvoj notranjih odnosov. Pri tem je treba v prvi vrsti odpraviti miselnost nekaterih proizvajalcev, da je možno dvigati življenjski standard ločeno od rasti produktivnosti in ekonomičnosti poslovanja. Vsakemu članu kolektiva je treba dokazati, da je prehitavanje osebnih dohodkov nad proizvodnjo in produktivnostjo enako škodljivo, kakor zaostajanje istih za rastjo produktivnosti in

ekonomičnosti proizvodnje.

Sindikalna organizacija mora sproti analizirati obstoječe kriterije stimulativnih oblik delitve, tako da bodo te postale gonilna sila kolektivnega dela pri povečanju proizvodnje in dvigu storilnosti. Sindikat mora v naslednjem obdobju stremeti za tem, da se še bolj omogoči vsem članom kolektiva razvijanje njihovih ustvarjalnih sposobnosti in da lahko na podlagi rezultatov dela in uspeha poslovanja posamezne ekonomske enote ter podjetja, hitreje dvigajo svoj osebni dohodek in življenjski standard.

● Sindikalna organizacija rudnika je odigrala pomembno vlogo pri formiranju in oblikovanju vsebine dela obratnih delavskih svetov v sistemu graditve delavskega samoupravljanja. S formiranjem obračunskih enot in izvolitvijo odborov pa se v njih veča tudi naloga in odgovornost celotne sindikalne organizacije, da bodo tudi te samoupravne forme enako hitro in uspešno zaživele kot so ekonomske enote in njihovi obratni sveti. Sindikalni pododbori pri obračunskih enotah morajo enako uspešno delovati kot vsi ostali organi našega sindikata. Ti morajo predvsem skrbeti, da se bodo uveljavili v obračunskih enotah z aktivnim delovanjem v smeri izboljšanja organizacije dela, pri uvajanju boljših tehnoloških postopkov, ekonomičnega poslovanja, da bodo brez povečanih fizičnih naporov omogočili višji učinki in boljši rezultati dela. Tak način dela mora zlasti zagotavljati čim boljše ekonomske uspehe.

● Važna naloga sindikalne organizacije na rudniku v naslednji mandatni dobi bo usmeriti njeno delovanje na proučevanje in doseganje pogojev za prehod na skrajšani delovni čas. Pri tem naj sindikalna organizacija vodi načelo, da uvedba skrajšanega delovnega časa ne sme imeti za posledico znižanje proizvodnje in osebnih dohodkov.

● Dosežena stopnja decentralizacije delavskega samoupravljanja je privedla člane kolektiva v tak položaj, da lahko sami sproti odpravljajo in rešujejo vse nastale probleme. S tem pa se je povečala tudi odgovornost organizacije in vodstev našega sindikata na področju idejno-političnega, družbeno-ekonomskega, splošnega in strokovnega izobraževanja članov kolektiva. Zato bo morala sindikalna organizacija stalno skrbeti, da se bodo v kolektivu organizirale razne izobraževalne oblike, potom katerih se bo nudila članom kolektiva konkretna pomoč pri vodenju politike proizvodnje in delitve ter pri zavestnem utrjevanju notranjih družbenih socialističnih odnosov.

● Vloga strokovnih kadrov v kolektivu naj bo tudi v bodoče, da usmerjajo svoje sposobnosti predvsem v izboljšanje organizacije proizvodnje, pri čemer naj dosledno izkoristijo vse znanstvenotehnične dosežke, ki jih v naših pogojih dela lahko uspešno vključimo v proizvodni proces za dosego večjih učinkov in boljših ekonomskih uspehov.

Strojno montažna dela v jami zapad

Kot vsako napredno podjetje je tudi naše med najuglednejšimi glede uvajanja mehanizacije v jamo. Vsi vemo, da smo v naši jami že skoraj pozabili, kako se naklada premog na voziček. Saj je sedaj že skoraj vsaka »priprava« mehanizirana, da ne govorimo o čelih. S tem napredkom pri uvajanju mehanizacije v jamo smo nedvomno v veliki meri zmanjšali fizični napor našega rudarja. Zboljšali smo pogoje dela in varnost. Z uvedbo ščitnega podporja v jamo (ki pa je že na pragu), pa se bo situacija nedvomno še izboljšala v korist rudarja, predvsem glede zmanjšanja fizičnega napora in varnosti. Upoštevajoč te pridobitve pa vidimo, da bo nujno, dati večji poudarek strojno-elektro službi. Pri njej se obseg dela in odgovornost zmeraj večata. Če upoštevamo, da stane kompl.

stroj z elektro opremo: enoverižni transporter z el. opremo 9,5 milijonov dinarjev, dvoverižni transporter z el. opremo 15,4 milijonov dinarjev, dobivalni stroj PK 3 45 milijonov dinarjev,

kompletna mehanizacija 200 milijonov dinarjev,

vidimo, da tu ne gre samo za to, da je mehanizacija tisto, s čimer rešujemo vedno večje zahteve po proizvodnji, temveč, da so s tem v zvezi tudi večje odgovornosti pri upravljanju z zelo dragimi napravami.

Če pogledamo fizični obseg dela v jamski mehanizaciji, niso kaj rožnati rezultati, kot si nekateri napačno tolmačijo zaradi neznanja ali pa zlonamerno.

Vzete povprečne strojne montaže in demontaže v enem mesecu, konkretno v februarju 1963,

bi kazale takole: (brez upoštevanja manjših del).

1. Transport in montaža traka 800 mm, dolžina 300 m, 2. pog. stroja, skupna teža 48.000 kg.

2. Transport in montaža enoverižnih transporterjev 6 kom., dolžine 80 m, skupaj 39.000 kg.

3. Montaža dvoverižnih transporterjev in transport 5 kom., dolžine à 60 m, skupaj 72.000 kg.

4. Demontaža in transport stroja PK 3 8.000 kg.

5. Transport in montaža cevovodov dolžine 1500 m, 27.500 kg.

6. Transport in montaža črpal 4 kom., 2.000 kg.

7. Demontaža in transport gumni traka PTE 10,2 krat à 80 m, 63.400 kg.

8. Demontaža dvoverižnih transporterjev EB 620 in transport 3 kom. 43.200 kg.

9. Demontaža in transport

enoverižnih transporterjev, 4 kom. 26.000 kg.

10. Demontaža cevovodov in transport 300 m 3.000 kg.

Če štejemo težo vseh naprav, od katerih so našete samo glavne, dobimo skupno težo 305.000 kg. Upoštevajoč, da je to celotno težo potrebno naložiti, preložiti ali razložiti najmanj 3 krat, dobimo številko 915.000 kg, za katero je bilo opravljenih 468 dni ali 1930 kg/dnino. Tu je upoštevano samo nakladanje in razkladanje. K temu moramo prišteti še transportno pot, ki je v tem primeru povprečno 800 m, pa pridemo do opravljenih ton kilometrov in to $305 \times 08 = 244$ ton/km, kar znaša 0,52 ton/km na dnino. In če dodamo še srednjo montažno dolžino (ca. 80 m), kjer pretežni del teže nosiš ali vlečeš po tleh, težke razmere transporta v jami (stisnjene proge) in največje zlo, stalna sprememba temperature, potem vidimo, da ni delo pri montažnih skupinah tako rožnato, kot ga nekateri tolmačijo. H. E.

UPRAVNEMU ODBORU RLV

Sindikalna organizacija mora sproti spremljati in delovati v smeri urejanja pravih odnosov med strokovnjaki in proizvajalci ter skrbeti, da se strokovno znanje z vsemi pridobljenimi izkušnjami prenaša na mlajši strokovni kader, kakor tudi naprej na vse neposredne proizvajalce.

Poleg prizadevanja na strokovnem področju je enako važno tudi vključevanje strokovnega kadra v družbeno-političnem delu.

● Dosedanje delo sindikalne organizacije v rudniku, pri oblikovanju osnovnih načel statuta gospodarske organizacije in pri tolmačenju teh načel vsem članom kolektiva, se je pokazalo kot zelo uspešno. Zato je potrebno tudi v bodoče usmeriti vso aktivnost sindikata na dokončno izdelavo statuta.

● Naloga sindikata mora biti, da bodo v statutu zajeta vsa tista določila, ki bodo odražala dejansko stopnjo delavskega samoupravljanja in organiziranosti podjetja. Pri nadaljnjem delu na izdelavi statuta naj sindikalna organizacija dosledno skrbi, da bo statut v svoji končni formulaciji resnični rezultat kolektivnih prizadevanj in sodelovanja kolektiva kot celote, dejanski izraz medsebojnega dogovora neposrednih proizvajalcev, ne pa akt prisiljevanja.

Po sprejetju statuta naše gospodarske organizacije pa bo morala sindikalna organizacija natančno spremljati uporabo statutarnih določil v vsakdanji praksi in se boriti proti samovolji, nezakonitosti in neupoštevanju določil, izraženih v statutu.

● Sindikalni odbori podružnice morajo nuditi stalno in organizirano pomoč mladinski organizaciji ter poskrbeti, da bo Zveza mladine preko kluba mladih proizvajalcev in proizvodnih konferenc obravnavala proizvodno in vso ostalo problematiko ter preko mladih članov delavskih samoupravnih organov posredovala svoja stališča. Poleg tega pa naj vodstva sindikalne organizacije stremijo za tem, da bodo umestne pripombe in sugestije mladih proizvajalcev vedno enakovredno upoštevane.

V zadnjem času je ODS klasir-

nice-izvoza prejel od raznih družbenih organizacij 11 prošelj za denarno pomoč. Vsi prosilci v svojih prošnjah navajajo in poudarjajo izredno pomembnost in važnost svojih organizacij ter obupno pomanjkanje denarja, kar jim onemogoča dejavnost. Seznanjen sem tudi, da so isti prosilci poslali tudi prošnje z enako vsebino (kopije) že delavskim svetom ostalih ekonomskih enot. Pri proučevanju prošelj sem prišel do zaključka, da financiranje dejavnosti društev — prosilcev — sploh ni rečeno, da nam tak način zbiranja sredstev ne more biti v čast in, da je sploh nesmotrn. Prišel sem tudi do zaključka, da je naš ODS premalo seznanjen s celotno problematiko in dejanskimi potrebami prosilcev, ter da radi tega ni dovolj kvalificiran za odločanje o dodelitvi družbenih sredstev v te namene. Ista sredstva (družbena) bi se na ta način zbirala v iste namene po različnih kanalih in po različnih kriterijih kar lahko pripelje samo do nesmotrne razdelitve in porabe sredstev. Ni pa niti minimalne garancije, da bodo na tak način vložena sredstva dala vsaj minimalne sadove.

V prepričanju, da nam je društvena dejavnost potrebna, samoupravni organi pa razpolagamo s sredstvi, katero je moč nameniti za kritje teh potreb, odnosno smo dolžni tem dejavnostim zagotoviti potrebna sredstva, dajem sledeči predlog:

— Pri podjetju se naj ustanovi sklad za pomoč ali financiranje društvenih dejavnosti. V skladu bi se združevala sredstva, določena v te namene iz centralnega sklada skupne porabe in sredstva, ki bi jih odvojile v te namene iz svojih skladov, ekonomske enote.

— Sklad bi naj imel svoja pravila, katerih določila o delitvi sredstev naj bi vsebovala naslednja načela:

— sklad ne daje dotacij društvom, temveč financira konkretne akcije, odnosno nastopa kot sofinancer;

— absolutno prednost pri dodelitvi pomoči imajo telesnovzgojne, kulturnovzgojne in tehničnovzgoj-

ne akcije, kjer se vzgaja mladina.

— S skladom bi naj upravljali upravni odbor sklada. Ta bi moral biti dovolj reprezentativen in kvalificiran.

— Upravni odbor sklada naj bi dajal vplačnikom sredstev občasna poročila o stanju sklada.

Praktično bi delo sklada potekalo nekako na sledeč način:

Organizacija, ki bi zaprosila za pomoč bi morala predložiti program svojega dela s predračunom.

Upravni odbor bi vse skupaj skupno s predstavniki društev pretresel, nato pa bi na zaprti seji, kjer bi bili navzoči predstavniki društva dokončno odločal. Na zaprti seji bi odločal zato, ker bo sklad prejemal zahteve, ki bodo verjetno presežali njegovo finančno moč, ter bo moral odločati za najpotrebnejše in najnujnejše projekte.

Z ustanovitvijo sklada bi lahko tudi delno vplivali na dela društva s tem, da bi jim pred dodelitvijo pomoči postavljali gotove pogoje, kot n. pr.:

— Za pomoč zaprosi društvo partizana. Sklad mu stavi pogoj, da organizira na stadionu letni javni telovadni nastop.

— Godba zaprosi za pomoč za nabavo inventarja. Sklad ji stavi ponudbo, da bo vsak promenačni koncert (ali pa določeno število koncertov) podprl z določeno vsoto.

— Fotoamaterji zaprosijo za pomoč. Sklad jim da odgovor: damo vam pomoč, če organizirate javno fotorazstavo s poudarkom na temo: »Delo in življenje našega rudarja«.

— Planinsko društvo prosi za pomoč. Sledi kratek odgovor: dobite jo, če na večer pred 1. majem, 3. julijem in dnevom republike pripravite po okoliških hribih veličastne kresove.

Velenje je rudarsko-delavsko mesto in sklad bi lahko mnogo prispeval, da bi se društvena dejavnost razvijala v smeri, ki bi dajala pravi pečat in značaj temu mestu.

Mislil pa tudi, da pred našim kolektivom, ki je najmočnejši rudarski kolektiv v Sloveniji, stoji še ena naloga, kjer smo dolžni dati iniciativo. Sklad bi lahko s

sofinansiranjem pozval še ostale rudarske kolektive Slovenije. Našim umetnikom, od katerih se mnogi utapljuje v marsičem, bi s tem dal inspiracijo za sodobno in pametno ustvaritev.

Tu sem nanizal nekaj lastnih misli, katere prosim pretresite. Če bo ideja osvojena, sem pripravljen sodelovati do dokončne formulacije, ki bi ji potem tudi bilo mesto v statutu podjetja, saj bi s tem bil rešen problem stalnega in programskega podpiranja važnih dejavnosti.

Malin Ferdo

OPOMBA UREDNIŠTVA

Vlogo tovariša Malina je na svoji 20. redni seji obravnaval tudi UO RLV, ki je iniciativo EE klasirnice, katero je že podprla tudi EE avtopark in predračunska enota direkcije, pozdravil in sprejel sklep, naj se v sodelovanju z ekonomskimi enotami pripravi ustrezen predlog, tako da bi se sredstva za družbene organizacije dodeljevala iz enotnega sklada, v katerega bi vlagale svoja sredstva vse EE in ki bi imel svoj upravni organ, ki pa naj bi v mejah koristnosti in ustreznosti upošteval iniciativo EE pri reševanju posameznih prošelj.

Zakaj tako? Iz same prakse ekonomskih enot — in prav gotovo je to zelo pozitivno, da prihaja ta iniciativa od njih samih, saj to dokazuje, kako se potreba po dobrem in smotrnem gospodarjenju uveljavlja pri samoupravljalcih v naših delovnih enotah — je pri prošnjah, ki jih pošiljajo družbene organizacije na razne EE, izšla želja po medsebojni koordinaciji in kontroli. Gotovo bi bilo nepravilno, da bi ena družbena organizacija morda uspela pri EE, druga pa pri vseh propadla. Vsa sredstva, ki jih dajemo, so v širšem smislu sredstva kolektiva in prav je, da uvedemo način, da bo vsaka dajatev, tudi našim družbenim organizacijam, ki jim je gotovo potrebno pomagati glede na njihovo aktivnost in družbeno koristnost — upravičena in koristna.

O tej stvari pa naj razmislijo sedaj tudi ostale naše ekonomske enote.

Tudi to so »A« nezgode

Delo v rudarstvu je dobro poznano tudi kot delo v izredno težkih pogojih, v katerih se odvija. Med najvažnejše faktorje, ki vidno vplivajo na težino delovnega okolja, lahko štejemo tesnost delovišč, slabo razsvetljavo, padanje premoga iz strovov in sten, delno slab zrak, temperatura in še drugo. Zato ni čudno, če pogosto prihaja do nezgod pri delu. Seveda pa razen delovnega okolja vpliva še marsikaj drugega na to, da RLV izgubi letno približno 15.000 dnin samo zaradi A nezgod (razen tega je tudi vrsta nezgod s trajnimi posledicami). Tu gre predvsem za nepravilen način dela, ne previdnost, neupoštevanje varnostnih predpisov in navodil in podobno. Za ilustracijo navajamo nekaj kratkih opisov nezgod v mesecu marcu in aprilu:

26. 3. je kvalif. kovač Grobin Milan hotel odpreti zračna vrata na koti +35. V istem trenutku pa je iz nasprotne strani brez predhodnega signala udaril v vrata voziček ter Grobinu poškodoval desno roko (lahko bi se končalo tudi mnogo resneje).

2. 3. je nekvalificiran delavec na klasični po malici odšel po stopnicah na svoje delovno mesto. Pri tem je padel in si poškodoval desno nogo (Malo več previdnosti!).

23. 3. je kopač na čelu E/91 Benedikt Drago zbil stojko, ki je podpirala lesno oporo. Opora je padla po učnem kopaču Meh Francu, ki je v neposredni bližini kopal gnezdo za stojko in mu poškodovala prsni koš. (Zbi-

janje stojke brez predhodnega opozorila sodelavcev!).

5. 3. si je visokovalificiran ključavničar na elektrostrojnem obratu, tovariš Repnik Pavel poškodoval pri prevozu pločevine levo roko. Ker pločevina na ročnem vozičku ni bila pravilno naložena, se je med potjo zrušila. (Visokovalificiran ključavničar — nepravilna naložitev vozička!)

3. 4. je kvalificiran ključavničar Harnik Drago z vitlom vlekel voziček po vpadniku iz 100. na 101. etažo. Tik pod vrhom je voziček iztiril. Tovariš Harnik ga je hotel spraviti na tir tako, da je vrv napeljal okoli stojke nasproti vitla ter jo spet priklenil za voziček. Ker je vrv z vitlom napel, je stojko zbil v njega ter mu poškodovalo levo roko (kvalificiran ključavničar!).

To je bilo le nekaj najznačilnejših primerov.

Podobnih primerov pa bi lahko še več našli v knjigi nezgod. Torej vendarle ne gre samo za delovno okolje in težke pogoje dela, ampak smo pri delu dostikrat skrajno neprevidni, raztreseni ali pa ne upoštevamo dovolj predpisov in navodil za varno delo. Ni malo primerov, da s svojo nepremišljenostjo poškodujemo svojega tovariša na delovnem mestu.

Poseben problem predstavlja tudi nezgode na poti v službo. Posebno še nezgode s kolesom ali mopedom. V obdobju od 15. marca do 15. aprila smo zabeležili kar 4 A nezgode z mopedom. To so bili Sibanc Franc, Klavž Matevž, Hudales Jože in

Martinc Viktor. Dostikrat nastopajo pri tej vrsti nezgod tudi resne posledice, saj ni redko, da

nastane poškodba ravno na glavi. Vzroki pa so seveda različni: prekrški prometnih predpisov, včasih pa botruje celo vinjenost, ki pa jo je seveda težko dokazati, saj za take nesreče navadno ne izvemo takoj. Vendar pa so tudi take nezgode — A nezgode. M. J.

Kje bomo volili?

V odloku o določitvi enot za volitve odbornikov občinske skupščine Soštanj so v Velenju določene naslednje volilne enote:

24. volilna enota VELENJE I.: obsega del mesta Velenje in to Cesto na jezero, Copovo, Levstikovo, Erjavčovo in Aškerčovo cesto, Stanetovo cesto od hišne številke 23 dalje, Kersnikovo cesto od hišne številke 8 dalje, Slandrovo cesto od hišne št. 32 dalje in Koroško cesto neparne hišne številke nad 29 in parne nad 40;

25. volilna enota VELENJE II.: obsega del mesta Velenje in to Gubčovo, Kajuhovo in Cufarjevo cesto, Stanetovo cesto do hišne št. 22 in Slandrovo cesto do hišne št. 15;

26. volilna enota VELENJE III.: obsega del mesta Velenje in to Vojkovo cesto, Slandrovo cesto od hišne št. 16 do hiš. št. 31 in Kersnikovo cesto do št. 7;

27. volilna enota VELENJE IV.: obsega del mesta Velenje in to Stritarjevo, Kidričevo, Jurčičevo in Jenkovo cesto od hišne št. 43 dalje;

28. volilna enota VELENJE V.: obsega del mesta Velenje in to Serčerjevo cesto in Jenkovo cesto do hišne št. 12;

29. volilna enota VELENJE VI.: obsega del mesta Velenje in to Bračičevo in Zidansko cesto ter Tomšičevo cesto od hišne št. 20 dalje;

30. volilna enota VELENJE VII.: obsega del mesta Velenje in to Tomšičevo cesto do hišne št. 19;

31. volilna enota VELENJE VIII.: obsega del mesta Velenje in to Prošernovo, Prežihovo, Vodnikovo in Cankarjevo cesto ter Titov trg;

32. volilna enota VELENJE IX.: obsega del mesta Velenje in to Saleško cesto od hišne številke 14 do 22;

33. volilna enota VELENJE X.: obsega del mesta Velenje in to Saleško cesto do hišne št. 12, Ljubljansko cesto in Celjsko cesto neparne hišne št. od 73 dalje in parne hišne št. od 44 dalje;

34. volilna enota VELENJE XI.: obsega del mesta Velenje in to Partizansko cesto, Celjsko cesto neparne hišne št. do 71 in parne do 42 in Koroško cesto parne hišne št. do 38 in neparne do hišne št. 27.

Za zbor delavskih skupnosti občinske skupščine pa so v našem podjetju določene naslednje volilne enote:

8. volilna enota RUDNIK LIGNITA VELENJE I.: obsega EE avtopark in PE splošna uprava ter poslovno združenje za gradnjo energo-kemičnega kombinata v Velenju ter voli 1 odbornika;

9. volilna enota RUDNIK LIGNITA VELENJE II.: obsega EE gradbeni obrat in obrat za izdelavo elementov iz elektrofil. pepela ter voli 1 odbornika;

10. volilna enota RUDNIK LIGNITA VELENJE III.: obsega EE obrat »Jama-vzhod« in voli 5 odbornikov;

11. volilna enota RUDNIK LIGNITA VELENJE IV.: obsega EE obrat »Jama-zapad« in voli 2 odbornika;

12. volilna enota RUDNIK LIGNITA VELENJE V.: obsega EE klasično in EE elektrostrojni obrat in voli 1 odbornika;

13. volilna enota RUDNIK LIGNITA VELENJE VI.: obsega EE zunanji obrat in voli 1 odbornika.

Med mnogimi, ki so prišli v Velenje z željo, da si poiščejo v rudniku zaposlitev in sčasoma ustvarijo lepše življenje, ki ga je kolektiv rudnika omogočil že marsikateremu priseljencu iz vseh krajev države, je bil tudi Maksimiljan K. Star 23 let, na višku svoje moči. Bil je prepričan, da bo uspel, da se bo s prizadevanjem in vztrajnim delom v jami uveljavil in si uredil udobno družinsko življenje v novem bleščečem rudarskem naselju. Upal je, da bo kmalu tudi on deležen sadov napornega dela in smotrnega gospodarjenja delovnega kolektiva RLV, kakor so že mnogi drugi, ki so prišli v Velenje v enakimi cilji nekoli-ko poprej.

Vse je šlo gladko. Dobil je delo, kolektiv ga je sprejel kot svojega polnopravnega člana. Tudi tovariš K. se je pri delu uveljavil, postal je rudar, delavec v jami. Ze dve leti je pri nas zadovoljen z delom in delovnimi tovariši. Ima le eno težavo, ki ga ovira in mu greni življenje. Ta težava je stanovanje. Z ženo sta si našla najprej skromno stanovanje v Družmirju, ki pa ni odgovarjalo. Uspela sta si najti drugo stanovanje pri nekem kmetu v Konovem. Ta jima je dal v najem podstrešno sobico, ki je sicer svetla in zračna, toda brez vseh pritliklin. V sobici ni mogoče kuhati, niti sobe v zimskem času mogoče ogrevati. Zakonca K. sta bila primorana sprejeti vse pogoje, ki jih je

Upravičeno hrepeni po svojem stanovanju

postavil stanodajalec, ker pač nista imela drugega izhoda. Tolažita se še vedno s tem, da bosta tudi onadva dobila stanovanje od RLV. Toda na stanovanje je treba počakati, ker je pač vedno več prosilcev za stanovanje, kakor ima RLV na razpolago stanovanj. Za dodelitev stanovanja mora vsak izpolniti določene pogoje kot n. pr. delovni staž, dobra delovna ocena, socialno stanje, kvalifikacija, družbena aktivnost itd. Tovariš K. še vedno čaka na dodelitev stanovanja in upa, da ga bo v tem letu dobil.

Njegov stanodajalec tudi dobro pozna pogoje za dodelitev stanovanja pri RLV in je stisko tovariša K. kmalu spoznal in jo obrnil sebi v prid. Iz zakoncev K. je ustvaril ceneno dekle in hlapca, ki morata opravljati kar lepo mero del in opravil v hiši in na posestvu. Stanodajalec se zaveda, da sta zakonca K. odvisna od njega, ker si sama ne moreta gospodinjiti, ker si edinega prostora, ki ga imata za bivanje ne moreta niti ogrevati. Če si hočeta kuhati, si morata to na skupnem ognjišču pri »gospodarju«.

Menimo, da je odveč povedati še to, da ta »gospodar« ni vzel zakoncev K. iz sočutja do njih,

ker bi v takem primeru z malenkostno preureditvijo lahko uredil dimne naprave v oddani podstrešni sobi, tako da bi si lahko v sobici kuhala in da bi se prostor ogreval. »Gospodar« je raje uredil tako, da sta najemnika odvisna od njega, od njihovega gospodinjstva, ker je le s tem prisilil najemnika, da sta se in da se še pod težo razmer pokoravata željam »gospodarjev«.

Zanimiva je tudi ocena gospodarjev glede »pridnosti« njihovih podstanovalcev. Za ženo, ki ima za 3.000 din mesečne plače in nekaj ugodnosti (dela ves mesec) že najdejo kakšen izraz priznanja, medtem ko se jim zdi podnajemnik vse preveč svojeglav. Zdi se jim preveč, če bi podnajemnik rad večerjal preden se odpravi že utrujen na nočno delo v jamo, zato je šel na delo tudi že brez nje. Prav tako se jim zdi, da mu delo ne »diši« preveč, če se po nočnem »sihtu« uleže in predloži spi, zunaj pa delo kliče — delo, ki je neodložljivo, saj je kmet vendar odvisen od letnih časov in vremena.

Tako živi tovariš K. skromno tih, utrujen z eno samo gorečo željo — čimprej postati neodvisen od »dobrotnikov«, ki so se ga usmilili, ko je bil brez stre-

he in dobiti stanovanje, ki mu bo čisto njegovo, stanovanje, ki mu bo dalo potreben odih in zadovoljstvo ter predvsem neodvisnost.

Zgodbica ni izmišljena. Tovariša K. lahko obiščete v Konovem 15 in vam bo prav rad povedal še kaj več o svojih »dobrotah«.

Ta sestavek je namenjen tistim članom kolektiva, ki so že pozabili, da so mogoče tudi sami bili deležni podobnih težav, tistim, ki že uživajo sadove socialističnih družbenih odnosov, uspehe delavskega samoupravljanja, tistim, ki pozabljajo, da imamo še 200 članov kolektiva ki čakajo in upajo na dodelitev stanovanja in živijo tudi v takih ali podobnih razmerah.

Resnica je, da ni mnogo takih, ki bi tega ne vedeli, ki so na te stvari pozabili, vendar trdimo, da so še taki, saj drugače ne moremo razumeti, da nekdo »ne utegne« sodelovati pri upravljanju hiše v kateri stanuje, da »ne utegne« prispevati nekaj ur prostovoljnega dela za ureditev okolice, za zgraditev otroških igrišč itd. Na te stvari ne mislijo tudi tisti, ki so jim dvosobna stanovanja pretesna, tisti, ki »trpijo« v stanovanjih, ki še nimajo toplovoda, še manj pa tisti, ki dopustijo, da se jim dodeljena stanovanja uničujejo in ki družbeno lastnino po svoje pojmujejo. Take stanovalce še žal tudi najdemo, toda o njih naj povedo drugi sestavki.

KAJ JE RAZSODILA DISCIPLINSKA KOMISIJA

Disciplinska komisija je zasedala dne 27. marca 1963 in obravnavala tri zadeve s štirimi kršilci delovne discipline. Tri je obsodila, enega pa oprostila obtožbe.

Vratar Albert in Slatinšek Franc oba zaposlena v EE klasični sta bila obdolžena, da sta se med kopanjem pod tuši v kopalnici prepirala in pretepala ter je Slatinšek Franc padel in dobil hujšo poškodbo na glavi.

Pri zaslišanju obeh obdolžencev in pričevanju prič, je disciplinska komisija prišla do prepričanja, da je Slatinšek Franc miren in dober delavec, vendar malo počasnih refleksov. Vratar pa ga je zaradi tega večkrat podcenjeval in ga smešil s tem, da mu je dal razne posmehljive vzdevke, da bi po drugi strani sebe prikazal kot večvrednega in pametnejšega.

Tako je bilo tudi v kopalnici, kjer je Vratar stopil k Slatinšku in ga surovo odrinil od tuša ter se sam postavil na njegovo mesto. Slatinšek se mu je podredil in se začel umivati pod drugim, sosednjim tušem. Takrat pa ga je Vratar brez vsakega povoda, kar tako iz omalovaževanja brcnil z nogo v zadnjico. To pa je bilo Slatinšku že dovolj in mu je hotel brco vrniti, vendar ga je Vratar prijel za nogo, tako da je Slatinšek padel vznak na hrbet, ter si prebil kožo na zatilju glave.

Po Vratarjevem dejanju je disciplinska komisija sklepala, da ni imel pri svojem ravnanju prav nobenega čuta za tovarištvo in pomoč do svojih sodelavcev. Slatinšek Franc je bil takorekoč samo Vratarjeva žrtev, nad katerim je ta izvajal svojo oblast.

Disciplinska komisija je zato Slatinška oprostila obtožbe, Vratarja pa kaznovala z denarno kaznijo 10% odzema osebnega dohodka za dobo treh mesecev. Pri izreku kazni je upoštevala tudi storilčevo mladost in odkrito priznanje dejanja.

Krošelj Ivan, zaposlen na lesnem skladišču zunanjega obrata, je bil obtožen, da je bil med delovnim časom močno vinjen in da je dvakrat neopravičeno v dnevih 25. in 26. 1. 1963 izostal z dela. Obtoženi je v začetku zanikal obe obtožbi, vendar je pozneje pod težo dokazov dejanje delno priznal. Disciplinska komisija je ugotovila, da je Krošelj Ivan precej podvržen alkoholu in da je zaradi tega vedno manj sposoben opravljati svoje delo.

Po izvedenih dokazih z zaslišanjem prič je disciplinska komisija ugotovila, da je bil Krošelj Ivan dne 24. 1. 1963, ko je v popoldanski izmeni delal na lesnem skladišču pri sekularni žagi tako pijan, da ga je delovodja Rednak Justin po lastni ugotovitvi in na opozorilo delavca Žerjav Antona premestil na delo, sekularno žago pa je ukazal ustaviti.

Disciplinska komisija je pri izdaji odločbe upoštevala vse obtežilne in olajševalne okoliščine in izrekla Krošelju Ivanu primerno denarno kazen, z namenom, da bi nanj vzgojno vplivala. Izrekla mu je denarno kazen 10% odzve-

ma osebnih dohodkov za dobo 3 mesecev.

Brcar Ivan, invalidsko upokojen (živčno bolan), zaposlen na zunanjem obratu kot pometač, je bil obtožen, da je nadlegoval vodjo komunalne dejavnosti na zunanjem obratu tov. Skarja Franca in da ni izvrševal delovnih nalogov ter da je v prepiru z vratarjem na novem jašku razbil šipo na vratih vratarne.

Po zaslišanju obtoženca in prič je disciplinska komisija prišla do prepričanja, da je Brcar Ivan resnično nadlegoval vodjo komunalne dejavnosti s tem, da je hodil na zunanjem obratu za njim in razburjeno in glasno govoril, da ima pre malo zasluzka, da mu ga drugi odvzamejo in podobno. Je

pa to storil zaradi svoje bolezenske živčnosti in delne vinjenosti. Tako je tudi oktobra 1962 zaradi svoje hitre in živčne razburjenosti nehote razbil manjšo šipo na vratih glavne vratarne, ko se je sprl z vratarjem Kremerjem.

Brcar Ivan je dober in priden delavec, kot je ugotovila disciplinska komisija. Ker pa je slabih živcev in občutljiv do okolice, sicer pa miren in dober, ga vsaka manjša stvar, ki jo občuti, da je nepravilna, silno razburi.

Disciplinska komisija je zato pri njegovi kršitvi upoštevala vse obtežilne in olajševalne okoliščine ter izrekla primerno kazen opomina, da ga opozori in nanj vzgojno vpliva, da bi se v prihodnje taki izpadi ne ponovili.

OPOMBA UREDNIŠTVA

Morda se kdo vpraša, zakaj priobčujemo obravnave in razsodbe disciplinske komisije zoper obtožene tovariše. Prav gotovo ne zato, da bi kolektiv seznanili z njihovimi napakami, spodrsrljaji oziroma prekrški. Naš namen je edino ta, da potom primerov neodgovornega dela, kršitve delovne discipline in podobno opozarjamo ostale tovariše na resnost in vestnost pri delu in na tovarištvo, ki je ravno pri rudarskem poklicu nadvse potrebno. Primeri, ki jih obravnava disciplinska komisija nam velikokrat pokažejo, kam pripelje pretep ali izzivanje, saj se v neštetih primerih konča z iskanjem zdravniške pomoči in nepotrebnim bolovanjem ter tako z izpadom delovnih dni.

PRIJATELJI MLADINE IZPOLNIMO OBLJUBO DO NAŠIH NAJMLAJŠIH

Upravni odbor DPM Velenje je v delovni program sprejel leta 1963 kot tretjo točko, da mora biti Društvo prijateljev mladine pobudnik in organizator pri vključevanju staršev, šolske in pošolske mladine pri prostovoljnem delu v letošnji sezoni, pri saniranju že obstoječih igrišč in pri gradnji novega centralnega otroškega igrišča.

Nedavno je stanovanjska skupnost v Velenju sklicala širši posvet zaradi gradnje centralnega igrišča. Na tem posvetu so sodelovali vsi zainteresirani iz družbene političnih organizacij, ki naj bi pomagali, da bo akcija uspela.

15. april 1963 je določen kot prvi dan akcije (prostovoljnega dela) pri izgradnji centralnega igrišča. Uspeh vseh prizadevanj je trenutno zelo klavrn. Kje so vzroki za to? To vprašujemo naše starše, naše društvo prijateljev mladine, tiste, ki stanujejo v centru, tiste, ki neposredno gravitirajo na bodoče centralno otroško igrišče.

Centralno otroško igrišče v definitivni izgradnji res ne bo služilo samo centru, temveč celemu mestu Novega Velenja. Zato bo vsakdo, ki živi v Novem Velenju, moralno vezan, da dopinese delček impozantnemu objektu in tako konkretno dokaže, da mu ni vseeno, kje preživlja njegov otrok prosti čas.

Upam, da ni pretirano, če trdimo, da so dolžni dati vzgled v tej akciji starši in mladinci, ki stanujejo v centru. Prvič zato, ker bodo njihovi otroci prvi, ki bodo uživali sadove te akcije. Pa tudi zato, ker imamo v centru Novega Velenja precej takih stanovalcev, ki še niso imeli prilike dokazati, da je tudi njihova socialistična zavest visoka, konkretno pri udarniškem delu, ki ima v Velenju že veliko tradicijo. Še večji pa so rezultati, ki so bili neposredni odraz teh akcij. Društvo prijateljev mladine je bilo v Velenju prvo, ki je začutilo potrebo po otroških igriščih. Potem ne smemo prezreti naše vloge, ki nas čaka v konkretni akciji — pri izgradnji central-

nega otroškega igrišča in pri saniranju že obstoječih otroških igrišč v zgornjem delu Novega Velenja.

Kot prijatelji mladine se ne smemo zadovoljiti s suhimi obljubami. »Besede mičejo, vzgledi vlečejo.« To je bila parola našega političnega aktiva in štaba udarniških akcij vsa povojna leta do danes, ko smo toliko lepega napravili z udarniškim delom za nas vse, predvsem pa za naše najmlajše.

Približno 15 ur bi prišlo na vsakega odraslega, ki stanuje v centru, da bi bila zemeljska dela do sredine maja gotova. To je minimalni napor in z malo

dobre volje ne bo hudo uresničiti cilja v programu 1963.

Dragi Velenjčani! Odbor DPM še enkrat poziva vse člane DPM, starše, mladino in prosvetne delavce na obeh šolah v Velenju, da se akcije udeležite v čim večjem številu. Dragi starši, pripeljite vaše otroke, ki so takemu delu že kos, prav tako organizirajte prosvetni delavci višji letnik, 7 in 8 razred, da bo prispeval delež in se bomo vsi skupaj tako delno oddolžili skupnosti v našem podjetju in komunni, ki bo prispevala velik del sredstev, da bo sploh mogoče uresničiti cilj v našem prelepem Velenju. Odbor DPM

Vojaki nam pišejo

Vsako leto jih iz našega podjetja kar precej odide na odsluženje vojaškega roka. S podjetjem prekinejo delovno razmerje. Po vrnitvi pa se spet vključijo v naš kolektiv. Pred odhodom k vojakom jim naročimo, naj nam sporoče v uredništvo svoj novi naslov, da jim lahko potem pošljemo naš časopis. Tako prihajajo dan za dnem njihove želje in prošnje in skoraj ni pisemca ali kartice, ki bi poleg njihovega naslova vsebovala še pristrčne že-

lje, da bi kolektiv dosegel čim boljše uspehe, želje, da bi radi v »Rudarju« sledili našemu delu in našim podvigom ter se tako seznanjali z vsem, kar se dogaja med njihovimi delovnimi tovariši. Na koncu teh vrstic skoraj vsak doda še tople pozdrave vsem članom kolektiva z vročo željo, da bi se čimprej vrnili spet med nas.

Trenutno pošiljamo okoli 50 časopisov našim tovarišem, ki so na odsluženju vojaškega roka.

Obvestilo

Obveščamo vas, da je v Zavodu za zaposlovanje delavcev POKLICNA POSVETOVALNICA, ki je odprta vsak ponedeljek od 7. do 13. ure.

Pomoč poklicne posvetovalnice je namenjena vsem tistim, ki imajo kakršne koli težave pri izbiri poklica, pri prekvalifikaciji in podobno.

Poklicna posvetovalnica opravlja poklicno informiranje (informacije o prostih učnih mestih, o možnostih učenja v obrti in industriji, o pogojih šolanja in podobne informacije).

Poleg tega pa opravljamo še v sodelovanju z zdravstveno službo svetovalne postopke, ki imajo namen, zmanjšati težave pri odločanju za poklic, pri prekvalifikaciji itd.

Zavod za zaposlovanje delavcev

Popravimo izgled Velenja

Velenje je mlado in lepo mesto. Mi, ki v njem stanujemo, smo ponosni na lepe stavbe, zelenice, ceste in nasade. Ponosni smo, da smo Velenjčani in to tudi pokažemo vsem, ki naše lepo mesto obiščejo. Pripovedujemo o njegovem razvoju, o trudu, ki smo ga sami dali, da bi bilo lepo nam in tistim, ki nas obiščejo. Obiski pa prihajajo dan za dnem iz naše ožje domovine, iz ostalih naših republik in celo iz tujine. Svet nas pozna. Pozna Velenje in Velenjčane in mi smo ponosni. Prizadevno skrbimo za to, da bi naš ugled ne samo ostal takšen kot je, temveč, da bi še zrastle, da bi še več ljudi spoznalo naše mesto in nas Velenjčane. Kajti mi skrbimo za svoje mesto. Čuvamo to, kar imamo in še vedno izboljšujemo. Popravljamo in gradimo naprej. Takšne nas poznajo.

Toda ali smo res takšni? Ali res vsi zaslužimo, da smo Velenjčani? Ali res vsi zaslužimo, da uživamo ugled v svetu, katerega imamo? Na žalost, tega ne moremo trditi. Vsi smo Velenjčani. Vendar se nekateri nočejo zavedati, da izgled našega mesta ni samo stvar tistih, ki so dolžni za to skrbeti, temveč, da je to stvar nas vseh, obveza nas vseh ravno zaradi našega ponosa in ugleda, da smo Velenjčani. To, da živimo v naših lepih stavbah, da imamo krasno urejeno okolico, edinstven park, ki nam lepša življenje, vse to ni darilo. Tisoč in tisoč ur prostovoljnega dela smo dali v to. Milijarde je vložila naša socialistična skupnost. Te žrtve moramo tudi spoštovati, one nas obvezujejo. Tega se ali nočemo zavedati, ali pozabljamo. Nekateri vsaj to poizkušajo.

Kako bi si sicer lahko razložili, da je obveza stanovalcev, da plačajo odvoz smeti sami, spremenila rob našega mesta v smetišče, naše zelenice okrog stavb pa v neobdelane vrtove, posute s peskom in smetmi. Kdo bi razumel, zakaj naenkrat asfalt ne odgovarja več, ampak brodimo preko zelenic in spreminjamo te v labirint stezic.

Ali si res lahko dovolimo, da zaradi nekaj dinarjev in malomarnosti spreminjamo urejen izgled mesta v zapuščen gmajno. Kdo nam daje to pravico? Nihče!

Pred nami so poletni meseci, ko v Velenju kar mrgoli obiskovalcev. Zadnji čas je, da nekaj storimo. Večina nas je, ki to razumemo in vemo. Red mora biti in ga moramo spoštovati. Vemo tudi, da je dolžnost nas vseh, da ga tudi uveljavljamo, da podpremo ukrepe, ki so potrebni in ki bodo v kratkem v veljavi.

PREKLIC

Hleb Henrik, stanujoč v Velenju, Koroška 41, zaposlen pri RLV, preključujem veljavnost plačilnega kartončka za dviganje plač — matična številka 214.

PREKLIC

Trbulj Alojz, stanujoč v Velenju, Koroška 72, zaposlen pri RLV, preključujem veljavnost plačilnega kartončka za dviganje plač — matična številka 119.

Nerazumevanje in nepravilčen egoizem sta povzročila, da so morali poiskati način, kako preprečiti odvoz smeti posameznih Velenjčanov na skritejše predele mesta. Računajoč od 1. aprila naprej bomo plačevali odvoz smeti po stanovanjski površini in sicer 2 dinarja za 1 kv. meter stanovanja. S tem ukrepom bodo stanovalci nekaterih hiš prizadeti. Če upoštevamo prejšnje ugotovitve, vidimo, da ni mogoče drugače. S tem bomo dosegli, da količina odpadkov ne bo več merilo za plačilo stroškov odvoza. Upamo preprečiti odvoz smeti na prepovedana mesta. Tudi zelene površine se bodo razdelile med posa-

Proizvajalno delo - vez šole z družb. življenjem

Od 22. do 27. aprila so bili vsi učenci in učence osmih razredov na proizvajalnem delu v gospodarskih organizacijah. Zakon o osnovni šoli sicer predvideva pri izobraževanju učencev »povezanost šole z družbenim življenjem, z družbenimi in gospodarskimi organizacijami in še posebej povezanost pouka s proizvodnim in drugim delom« (Zakon o osnovni šoli člen 15. III. odstavek). Vendar pa zakonska določila konkretno ne predvidevajo kakšna naj bo oblika povezovanja šol s proizvodnim procesom v gospodarstvu.

Pri uvajanju proizvajalnega dela v naši občini smo se naslonili predvsem na nekatere izkušnje, ki so jih imele v preteklih letih šole v mariborskem okraju. Te izkušnje smo prilagodili specifičnim pogojem, ki obstajajo v naši občini (značilnosti gospodarskega in družbenega življenja, vnaprej pripravljen program in delno spremenjen način organizacije).

Kaj sploh pričakujemo od proizvajalnega dela učencev?

Načelno je proizvajalno delo vzgojno-izobraževalna oblika, ki naj dopolnjuje vsa ostala prizadevanja šole pri vzgoji otrok. Z drugimi besedami povedano: proizvajalno delo je v svojem bistvu tesno vezano na celotni sistem in je neločljivi sestavni del socialistične vzgoje.

Pedagoški smotri proizvajalnega dela so obsežni, pa jih zato v celoti ne bomo navajali. Povemo naj le, da smo želeli s to novo vzgojno obliko približati učence, ki zaključujejo osemletno šolanje, konkretnemu družbenemu življenju. Učenci so dobili predvsem

mezne hišne svete, ki bodo morali skrbeti za čistočo na svojem predelu. Ali bodo za to izdali razporede kot jih imajo sedaj za čiščenje skupnih prostorov, ali pa bodo drugače uredili, to je prepuščeno njim samim. Hišni sveti, ki plačujejo hišnike, pa bodo to dolžnost lahko določili njim. Za redno košnjo pa bo moral skrbeti komunalno obrtni center. S tako razdelitvijo zelenic bomo dosegli ne samo potrebno čistočo na njih, temveč upamo odpraviti tudi nepotrebne in neugledne bližnjice.

Vse to lahko hitro in uspešno izvedemo, če bomo pri tem vsi sodelovali. Kdor pa ne bo hotel vsaj spoštovati naših naporov, naj se vpraša, če sploh želi biti Velenjčan?

KOC

jasnejši vpogled v delovanje podjetij in ustanov. Spoznali pa so se tudi s konkretno prakso družbenega samoupravljanja. Pojem obračunske in ekonomske enote, ki so ga učenci poznali medlo, je v njihovih predstavah jasneje oblikovan, ker so vse to videli v praktičnem delovnem procesu. Poleg tega pa so učenci spoznali tudi primere in načine gospodarskega planiranja v podjetju. Gospodarske organizacije in ustanove so učence praktično vključile na delovna mesta. Tu so učenci (kolikor je seveda bilo mogoče) tudi praktično proizvajali. Prav ta del proizvajalnega dela je učencu odpiral tudi neke možnosti pri poklicnem usmerjanju. Mlad človek je ob delu na delovnem mestu izoblikoval lastne odnose do določenih del, kar je doprineslo k jasnejšim pogledom na nekatera poklicna dela.

Proizvajalno delo je organizacijsko pripravila posebna komisija pri Občinskem ljudskem odboru. Vzgojne in metodične priprave pa so obdelale šolske komisije. Te priprave so bile precej obsežne, ker so zajemale poleg dela z učenci tudi sodelovanje s starši, zlasti pa še priprave v samih podjetjih in ustanovah.

Celotnega dela učencev trenutno še ni mogoče oceniti, ker je bilo proizvajalno delo široko zastavljeno. V delu je trenutno še analiza, ki nam bo pokazala, kakšne učinke je ta nova vzgojna oblika imela pri nas. Šele po opravljenih proučevanjih bomo lahko z gotovostjo povedali, kako učinkovita je bila ta vzgojna oblika v naših pogojih dela.

RAZSTAVA v delavskem klubu

V delavskem klubu je rastavljala tovariš VALENČAK VLADO. Razstava je obsegala okoli 20 gvašev (akvarel, vodene barvice in bele barve) z velenjsko motiviko in motivi iz Istre. Težko je strokovno analizirati slikarja amaterja z istim kriterijem, kakor akademsko izobražene umetnike. Vendar lahko rečemo, da je zdrav amaterizem zaželen, da so bila njegova dela izvirna, to se pravi, da je motive iskal v prirodi ne pa prerisoval. Ze to ima določeno vrednost. Po drugi strani Valenčak nima nobenih pretenzij, da bi njegove slike bile dopadljive, kičaste, osladne. Ta sladkoba zavaja mnoge naše Velenjčane. Nekateri vse preveč ljubijo prerisane komercialne izdelke, kot so vile ob gozdu, razne lovske slike, labod na jezeru, skratka ne pazijo na izvirnost, ampak nasedajo raznim obrtnikom, ki plasirajo svoja prerisana diletantska dela, katera so kopirana iz raznih osladnih razglednic. Žal je ta navedena roba, v mnogih velenjskih stanovanjih, ki je dokaz nerazgledanosti oziroma estetske zaostalosti. Mislimo, da smo z razvojem že tako daleč, zlasti pa v Velenju, da bi naš človek moral vedeti, kaj kupuje za okras svojega okolja.

Takih amaterjev, kot je tovariš Valenčak Vlado, si želimo več. On ne gleda na komercialni efekt, kot smo že omenili, ampak presnavlja prirodo na svoj doživeti način, čeprav nima izkušenj v obrtnem smislu. Zato so njegove slike na prvi pogled morda skromne, skoraj bi rekli naivne. Če pa jih opazujemo dalj časa, ugotovimo, da poseduje duhovno občutenje ozadje.

Razstava je v celoti uspela in zato tovarišu Valenčaku čestitamo, zlasti še, ker si jo je ogledal tovariš Franc Leskovšek — Luka in izrekel razstavljalcu vse priznanje. Takih razstav bi v Velenju želeli še več in se sprašujemo, kje so ostali velenjski amaterji s svojimi originalnimi stvaritvami?

NOV GASILSKI AVTO

Upravni odbor Gasilskega društva Velenje-mesto se skupno z operativno iskreno zahvaljuje tovarišu Nestl ZGANKU, direktorju RLV in tovarišu Franju ŽGANKU, uslužbencu RLV, za vso intervencijo pri nabavi gasilskega avtomobila.

Z njunim osebnim posredovanjem nam je končno le uspelo, da je naše društvo dobilo nov pripomoček, ki bo dvignil prizadevnost naše enote na zaželjeni nivo. Naše društvo bo tako usposobljeno, da nudi takojšnjo pomoč vsakomur in družbi. Iskrena hvala!

UO Gasilskega društva Velenje

Zaslужek do 10.000 din mesečno

nudi prodajni oddelek založbe Mladinska knjiga, Ljubljana, Titova 3/1 — osebam, ki bi prevzele v svojih podjetjih ali ustanovah

ZASTOPSTVO ZA ŠIRJENJE RAZNIH KNJIG IN DRUGIH PUBLIKACIJ

Poverjenike iščemo v vseh krajih. Interesenti naj dostavijo svoje ponudbe oziroma naj se zglase osebno na gornji naslov, da jih bo obiskal naš zastopnik.

RAZGLAS

občanom Velenja

TURISTIČNO OLEPŠEVALNO DRUŠTVO Velenje objavlja nagradno tekmovanje o ureditvi balkonov s cvetličami, o ureditvi zelenic, cvetličnih nasadov, parkov in čistoče okolja hiš

od 1. maja do 30. septembra 1963

Za najboljše ocene pri gojitvi cvetic in nasodv ter ureditvi zelenic in parkov so namenjene sledeče nagrade:

1. nagrada v višini	50.000 din
2. nagrada v višini	30.000 din
3. nagrada v višini	20.000 din
4. nagrada v višini	10.000 din
5. nagrada v višini	5.000 din
6. nagrada v višini	2.000 din
7. nagrada v višini	1.000 din

ter 200 pisemenih priznanj.

Pravico do tekmovanja ima vsak občan Velenja, podjetja, ustanove in vsa društva.

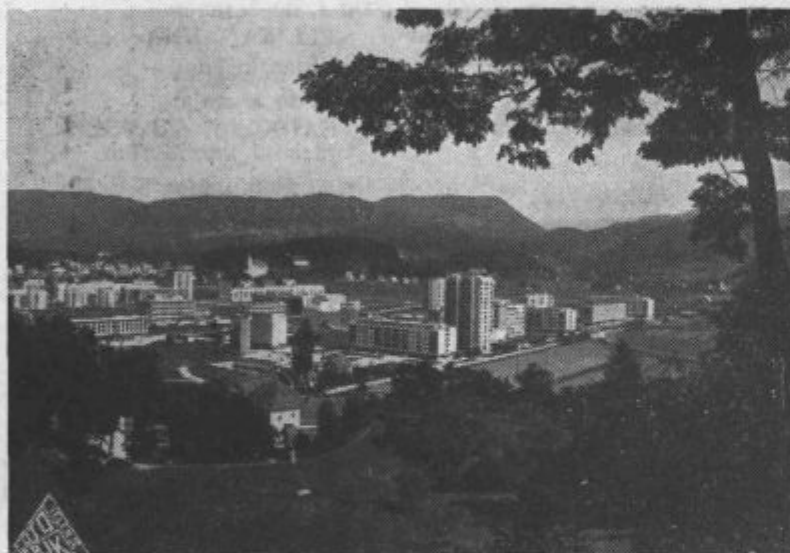
Namen tekmovanja o olepšavi in ureditvi je, zbuditi čut svežine in lepote mesta ter na ta način doseči trajno vrednotenje omenjenega. Velenje spada med najlepša mesta širom po naši domovini. Zato naj sleherni občan sodeluje v akciji za čistočo, ureditev v celoti.

Komisija 5-tih članov bo tedensko ocenjevala uspehe občanov pri ureditvi zgoraj omenjenega.

Podelitev nagrad bo na javnem mestu.

K tekmovanju vabi

Turistično in olepševalno društvo
Velenje

Bodimo budni čuvarji našega lepega mesta, ki je zrastle iz naših žuljev. Foto: Pajk

Pavliha rad po vseh udriha

Pravijo, da je kritika zdrava in in življenjsko koristna. Toda le tedaj, če je praktično res potrebna. Praktično in življenjsko potrebna pa je v našem Velenju kritike dovolj.

Ce se prav spominjam, smo na neki proslavi zapeli med drugim tudi tole »Zgodil se čudež je čez noč, zdaj staro vse je proč — Velenje krasno ti si zdaj, zares kot pravi raj«. Pardon, bilo pa prošlo — bi rekel naš južni brat.

In res je tako!

Zakaj? Zato, ker pozabljamo na ves trud, na vse skupne napore pri urejevanju našega lepega mesta. Kritika pa ne bi bila povsem točna, če ne dodam, da na to pozabljajo prav tisti, ki so se priselili v že urejeno naselje in se jim še sanja ne, kako smo pri nas delali, kako smo urejali zelenice, cvetlične grede, da smo to uredili vsi skupaj ter da je za ureditev

vsega tega bilo opravljenih na tisoče prostovoljnih »udarniških« ur. Če že kritiziramo, potem bi tu kritizirali najprej tiste, ki so mnogo doprinesli k ureditvi Velenja: naše rudarje in še njihove žene in sploh vse starejše prebivalce Velenja. Pa bo kdo vprašal, zakaj ravno starejše meščane. Zato, ker ravnodušno gledajo, kako otroci in doraščajoča mladina, razni nepridipravi in hudobneži v največ slučajih uničujejo to, kar smo z žulji tako lepo uredili. Tu bi marsikaj lahko navedli pomensko. Vendar bom navedel le tisto, kar vidiš od daleč. Na primer: teptanje zelenic in cvetličnih gredic, nestrokovno obrezovanje drevja, lomljenje drevja in tako dalje in tako dalje.

Urejevanje celotnega Velenja je do nedavnega bilo pod »komando« kolektiva rudnika. Mirno lahko trdim, da je delo potekalo v redu ter, da smo vse sproti ure-

jevali. Ker pa smo smatrali, da so stanovanjci Velenja, hišni sveti, stanovanjska skupnost, komunalno podjetje, turistično društvo in nazadnje še olepševalno društvo (slednje menda spi spanje pravičnega) sposobni, da s svojim delom lahko prevzamejo to skrb v svoje roke, smo vse dejavnosti glede urejevanja naselja prenesli delno na hišne svete, delno na stanovanjsko skupnost, v glavnem pa na komunalno podjetje. Dolžnosti vseh teh forumov so skoro enake. Prišel bom pri hišnih svetih.

Vsekakor je dolžnost hišnih svetov, da v redu vzdržujejo in sproti popravljajo stanovanjske zgradbe, da na njih ne nastaja škoda. Dolžnost hišnih svetov pa je tudi pri urejevanju okolja zgradb. Skrbijo naj, da bodo urejene cvetlične grede, da bodo urejene zelenice. Hišni sveti pa so dolžni preprečiti, da preko zelenic ne hodimo, da ne delamo raznih kozjih stez. Glavno je, da prav sedaj v pomladanskih dneh preprečimo, da naši malčki ne teptajo zelenic. Še več pozornosti posvetimo nepridipravom, ki se lotevajo celo okrasnega drevja in grmičevja. Hišni sveti naj skrbijo tudi za cvetlice na balkonih. Posebno v centru mesta opažamo to pomanjkljivost. Hišni sveti so dolžni storiti vse, da so njihove zgradbe in okolje del lepega Velenja.

Za konkretne dolžnosti tajništva stanovanjske skupnosti ne vem. Mislim pa, da je dolžnost tega foruma, voditi kontrolo nad delom hišnih svetov, jim dajati napotke ter jim pomagati pri reševanju problemov. Glavna naloga tajništva stanovanjske skupnosti pa je, kontrolirati zgradbe in stanovanja, da te sproti popravljajo ter da se ne dela škoda v stanovanjih.

Kaj pa komunalno podjetje, ki je prevzelo v varstvo vse ustvarjene dobrine Velenja. Morda bo kdo rekel: kaj me brigajo dolžnosti komunalnega podjetja. Priznam, ne brigajo me. Pa vendar, če se ne motim, je enkrat že bilo

ustanovljeno slično komunalno podjetje. Zdi se mi, da je to bilo »Snaga« Velenje, ki pa se je kot kača prelevilo v velegradbeno podjetje. Pa je bilo ustanovljeno drugo komunalno podjetje, ki naj bi vršilo razne usluge stanovanjski skupnosti, hišnim svetom in prebivalcem Velenja. Priznati moram, da je za to podjetje dela v Velenju dovolj in da je delo po ustanovitvi tega podjetja tudi potekalo nemoteno naprej. Zelja verjetno vseh prebivalcev Velenja pa je, naj bi se čutilo vodstvo tega podjetja dolžno, da delavce pri odvažanju smeti opozori na bolj obzirno ravnanje s posodami za smeti ter da bi te smeti stvarno tudi odpeljali. Marsikje ostane precej smeti na cesti. Zelja Velenjčanov je tudi, da bi komunalno podjetje ob popravilu ali preurejevanju vodovodnih naprav obveščalo prebivalce, da vode ne bo. S tem pa bi prav gotovo bile odveč vse opazke pri kasiranju vodarine. Bojim se in tako morda še marsikdo, da tudi že to podjetje prerašča v nekaj večjega ter da zanemarja urejevanje našega mesta. Toda oprostite, če je temu tako, naj o tem Velenjčanom napiše kdo, ki je za to odgovoren. Naselje je čedalje bolj zapuščeno in neurejeno.

Morda sem zašel, vendar upam, da je želja večine Velenjčanov, še posebej tistih, ki so kakorkoli pomagali pri prvotnem urejevanju mesta, da ostane še naprej tako urejeno kot je bilo. Se nadalje bomo lahko ponosni na naš lepi kraj. Zapeli bomo, da je Velenje spet pravi raj.

Vsem tistim, ki jim je vseeno, kako je urejeno naselje, naj vedo, da so v manjšini. Vso napravljeno škodo in neurejenost bomo odstranili na njihov račun. V bodoče pa bomo, ne kot danes na splošno — kritizirali tudi pomensko, pa ne samo otroke, tudi može in vmes še kakšno žensko. Na kraju kratka še opomba, da v Velenju brat je tud' Pavlihov — preberite še par njegovih stihov.

Enojčki tam ob cesti na Jezero postavljeni so, kot v kraljestvu palčkov, bili so dika in v okras Velenja. Zdaj tam porajajo se njive in vrtovi, gredice čuvajo zdaj psi — volkovi, gojijo naj še zajce in drobnico, mogoče tudi mlado še telico — kravo pa bo kmetijsko gospodarstvo pravo.

Da standard in življenjska raven sta tako visoka, verjetno nista kriva »Hartmanova« bloka, na strehah vse sorte so antene — strelkovdi vsak po svoje tam po zelenicah hodi. Balkoni pustijo so, ko okna v »starem piskru«. Tu lahko kritiziral bi kar vse po spisku. Lastniki avtov in motorjev — niso šoferji pravi, ker vozijo po cesti in tudi po zeleni travi. Mladina tu ne upošteva človeških muk, ustanovljen je »Hartman« nogometni klub.

Pri Zidanškovi — štiri — sem se ustavil, da malo tu pometem in, da bi red napravil. Namesto mamic fantke, punčke sem tu moral »ahat«, navajeni so, da gredo kar za bajto (pri belem dnevu) lulati in kakati.

(Nadaljevanje na strani 10)

Personalne vesti

V MARCU 1963 SO BILI SPREJETI PRI RLV:

Jama

Bračič Stanko, nekv. kopač; Bombek Alojz, nekv. kopač; Balant Ivan, nekv. kopač; Brodej Franc, nekv. kopač; Črep Vinko, kval. kopač; Duplišek Ivan, kval. kopač; Grušovnik Adolf, kval. električar; Glažer Franc, nekv. kopač; Glažer Anton, nekv. kopač; Javornik Franc, nekv. kopač; Javornik Dominik, nekv. kopač; Kričej Franc, kval. kopač; Koštomaj Franc, nekv. kopač; Kričej Dominik, el. varilec; Krivec Bogomir, kval. kopač; Kričej Ivan, nekv. kopač; Kremzer Vladimir, kval. kovač; Kočevar Jože, nekv. kopač; Lampret Jože, kval. kopač; Malovšek Emil, kval. kopač; ing. Novač Franc, elektro-inženir; Obšteta Franc, nekv. kopač; Pere Adelbert, kval. ključavničar; Pirš Jože, nekv. kopač; Praznik Jože, kval. kopač; Praprotnik Jože, kval. kopač; Rotovnik Ciril, nekv. kopač; Rednak Rudolf, kval. kovač; Serdinšek Jože, nekv. kopač; Smagej Ivan, nekv. kopač; Slemenjak Friderik, nekv. kopač; Stropnik Franc, nekv. kopač; Suhovršnik Jože, nekv. kopač; Stimulak Jože, polkv. kopač; Špegel Milan, nekv. kopač; Vrečko Pavel, nekv. kopač; Videmšek Jože, nekv. kopač; Vodušek Jože, nekv. kopač; Vivod Jože, kval. kopač; Volk Jože, nekv. kopač.

Klasirnica

Bizjak Ivan, nekv. delavec; Novinšek Martin, nekv. delavec; Pečecnik Bogdan, kval. stroj, ključavničar; Verdev Stanko, nekv. delavec; Žnidar Franc, nekv. delavec.

Zunanji obrat:

Felicijan Slavko, nekv. delavec; Hriberšek Ana, delavka v vrtnariji; Martinc Ivan, nekv. delavec; Ramšak Ana, nekv. delavka, vrtnarija; Rednak Vladimir, nekv. delavec.

Obrat EFE:

Bergant Franc, nekv. delavec; Brezovnik Franc, kval. ključavničar; Drev Franc, nekv. delavec; Koser Feliks, nekv. delavec; Preložnik Martin, nekv. delavec; Šmon Martin, nekv. delavec.

Elektrostrojni obrat:

Melanšek Rastislav, nekv. delavec; Rajšter Ivan, kval. elektromehaničar; Rajkovič Ivan, nekv. delavec; Sušec Vinko, kval. el. instalater.

Avtopark:

Drev Miroslav, kval. avtomehaničar; Postrak Franc, buldožerist; Stropnik Drago, buldožerist.

Direkcija:

Miklavžina Vekoslav, nekv. delavec-skladišče.

Gradbeni obrat:

Vinko Blazinšek, strojnik; Baranj Vencel, kval. tesar; Balog Franjo, nekv. gradb. delavec; Buljubašič Osman, nekv. delavec; Banovšek Stanko, nekv. delavec; Buhanc Ivan, nekv. gradbeni delavec; Canadi Mijo, nekv. gradbeni delavec; Dolenc Ignac, nekv. delavec; Držajič Stjepan, kval. zidar; Damiš Stjepan, nekv. delavec; Delič Mehmed I. nekv. delavec; Delič Galib, nekv. delavec; Daničić Stevo, nekv. delavec; Fučko Blaž, nekv. delavec; Fluhar Mijo, nekv. delavec; Galič Petar, nekv. delavec; Galič Mirko, nekv. delavec; Galič Vinko, nekv. delavec; Galič Stanko, nekv. delavec; Galič Stjepan, nekv. delavec; Gaborovec Albin, nekv. delavec; Hruškar Ivan, nekv. delavec; Horvat Jurij, nekv. delavec; Hajdarović Aleksa, nekv. delavec; Hranilović Franjo, nekv. delavec; Hranjec Djuro, kval. strojnik; Hranilović Simon, kval. kovač; Horvat Ivan, nekv. delavec; Hamžič Abid, nekv. delavec; Hamžič Ibrahim, nekv. delavec; Halilović Šaban, nekv. delavec; Hamžič Mustafa, nekv. delavec; Hamžič Omer, nekv. delavec; Hankušič Osman, nekv. delavec; Husić Husein, nekv. delavec; Hamžič Omer, kval. miner; Hasić Ibrahim, nekv. delavec; Halilović Hasan, nekv. delavec; Halilović Mustafa, nekv. delavec; Hankušič Huso, nekv. delavec; Hankušič Jusuf, nekv. delavec; Jašaragić Smajl; Judi Vinko, nekv. delavec; Jančec Ignac, nekv. delavec; Jelenič Franjo, nekv. delavec; Jagodinič Niko, nekv. delavec; Jeseničnik Karl, kval. miner; Jašarević Husein, nekv. delavec; Jašarević Sejdo, nekv. delavec; Kolac Vladimir, nekv. delavec; Kučan Marjan, nekv. delavec; Kolesarić Ivan, nekv. delavec; Koprek Stjepan, kval. zidar; Karić Mehmed, nekv. delavec; Krohter Ivan, visokokvalificiran tesar; Kavšak Franc, kval. zidar; Lukić Marzin, nekv. delavec; Ledinek Jože, nekv. delavec; Mesarek Stjepan, nekv. delavec; Mesarek Alojz, nekv. delavec; Molnar Ivan, nekv. delavec; Markelič Ivo, nekv. delavec; Martić Luka, kval. zidar; Makaj Ivan, kval. zidar; Mesarić Anton, nekv. delavec; Mučič Ivan, polkv. zidar; Maričić Tomo, nekv. delavec; Mihaljinec Djuro, kval. zidar; Mesarić Matija, nekv. delavec; Matošević Zvonko, polkv. zidar; Memić Osman, nekv. delavec; Mešić Husein, nekv. delavec; Mujkić Avdo, nekv. delavec; Mešić Mehmed, nekv. delavec; Mešić Omer, nekv. delavec; Mešić Zajim, nekv. delavec; Moker Stjepan, kval. zidar; Memić Bećir, nekv. delavec; Mikac Stanko, nekv. delavec; Novak Franjo, nekv. delavec; Novak Anton, nekv. delavec; Osonjar Andrej, nekv. delavec; Omerčić Husein, nekv. delavec; Omerović Fadil, nekv. delavec; Perić Jozo,

nekv. delavec; Petak Stjepan, kval. tesar; Pustinek Rudolf, nekv. delavec; Pevec Avgust, nekv. delavec; Posavec Anton, nekv. delavec; Padagović Jurij, nekv. delavec; Polanec Stjepan, nekv. delavec; Repotočnik Alojz, nekv. delavec; Rošanić Ivan, polkv. železokrivec; Rejla Ivan, nekv. delavec; Soldo Anton, nekv. delavec; Sarajlić Adžul, nekv. delavec; Stropnik Ivan, kval. zidar; Sever Anton, polkv. zidar; Sarajlić Hazim, nekv. delavec; Sulejmanović Džemal, nekv. delavec; Sulejmanović Mehmed, nekv. delavec; Serajlić Ramis, nekv. delavec; Serajlić Ibrahim, nekv. delavec; Sulejmanović Hasan, nekv. delavec; Stojanović Mladen, polkv. zidar; Sulejmanović Halil, nekv. delavec; Smajlić Mustafa, nekv. delavec; Sabolić Franjo, polkv. zidar; Si-

lić Miharem, nekv. delavec; Stanojević Dušan, nekv. delavec; Sirk Barbara, nekv. delavka; Simac Miha, kval. zidar.

Soštarić Stjepan, nekv. delavec; Salamon Ivan, nekv. delavec; Salamon Anton, nekv. delavec; Trepšič Anton, nekv. delavec; Tomljenović Ivan, kval. zidar; Tomljenović Peter, kval. zidar; Vidic Stanko, nekv. delavec; Vidović Ivan, nekv. delavec; Vukelić Mehmed, nekv. delavec; Vidović Stefan, nekv. delavec; Zponšek Ivan, kval. tesar; Zebec Ivan, nekv. delavec; Zagorec Ivan, nekv. delavec; Zlomislil Šimo, nekv. delavec; Zadrovec Peter, polkv. zidar; Zalig Alojz, kval. zidar; Zganec Lovro, nekv. delavec.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem tovarišema dr. Fijavž Alojzu in dr. Jurko Stanislavu za takojšnjo pomoč pri moji nezgodi. Brez nujne hitre intervencije, bi lahko bilo zelo usodno za me. Še enkrat najlepša hvala!

Fidej Jože

POPRAVEK

V zadnji številki »Rudarja« v članku »Smelo naprej« je prišlo do tehnične pomote. Pravilno se stavek pri odstavku »Veslanje« glasi... čeprav je sredi sezone ostala brez vodje, ki zaradi pre-zaposlenosti...

POPRAVEK

Tiskarski škrat pa res ne da miru! Ponagajal nam je tudi na zadnji strani prejšnje številke pri sestavki »ZAHVALA«, ki ga je napisal hvaležni član doma počitka v Velenju. Njegovo ime se namreč pravilno glasi Lambizar Franc. Prosimo ga, da nam to neljubo pomoto oprost!

PAVLIHA RAD PO VSEH UDRIHA

(Nadaljevanje z 9 strani)

Predsednik hišni je res revež pravi, ne zaleže beseda, ne kletev grda, krog bajte in še tja do ceste, nastala je steza — ne — kar že cesta prava, trda. Če se predsednik malo stran obrne, gospa milostljiva punčki, fantku na travico še dekico pogrne. Cvetlična greda tu ni negovana, če prav sem videl, je le poteptana. Krog bajte tam leži papir in razna še nesnaga, zavedajte se, da je to blok stanovanjski ne pa skladišče velenjskega »Odpada«.

Povsod v Velenju je tak »špas«, da mulcem je v napoto drevesni okras, lotijo celo se hrasta, breze, vrč žalujk, ni jih sram izgovarjat' — kletvic tujk. Lomijo in režejo (s kuhinjskimi noži) okrasno tud' grmovje. Če rečeš kaj, pa pravijo, da gredo se le kavboje. Morda bi bilo boljše in vse drugač', če včasih po ritk' zapel bi korobač.

Po Tomšičevi cesti sem sprehod napravil, so bloki lepi in visoki, so ceste krasne in asfaltne zakaj po travi se hodi — pa ne vem. Tako poteptane so ledine, da so suhe že kar vse korenine. Kjer trav'ce ni in tud' ne rože, slab je vzgled žena in mož.

Turisti prav'jo: lepo je tu, ni lepš' nikjer, o saj imate že tudi neboder, imate kino, delavski klub in še jezero, povrh pa še lep nov hotel, o čemer vam prihodnjik' bom zapel.

Pavliha rad po vseh udriha, povoha tam, kjer smrdi, pohvali tud', če kaj diši, navede lahko tud' imena, ni pri srcu mu izjema, povsod bo, a nikjer na večno adijo vsem in rudarski srečno!

Praznovanje 1. maja

V Velenju bomo praznovali 1. maj v dneh od 29. aprila do 1. maja. Po bližnjih vrhovih bodo goreli na večer pred praznikom kresovi, velenjski grad bo osvetljen, svečano vzdušje bodo spremljali ognjemeli.

29. aprila 1963 ob 20. uri v Kulturnem domu bo SVEČANA AKADEMIJA v počastitev delavskega praznika. Sodelovale bodo sekcije DPD »Svoboda« Velenje.

30. aprila 1963 ob 19. uri bo v parku na ploščadi promenadni koncert rudarske godbe.

1. maja 1963 bo prvomajski izlet na Paški Kozjak. Avtobusni prevoz do Pake od 7. do 9. ure in povratek v Velenje od 18. do 20. ure. Na Kozjaku bo igral zabavni orkester. Zaželeno je, da se udeleženci predčasno prijavijo pri predsedniku planinskega društva Penšek Alojzu — RLV

VSEM DELOVNIM LJUDEM VELENJA
IN OKOLICE ČESTITA K 1. MAJU —
PRAZNIKU DELA

DELAVSKE SVET IN UPRAVNI ODBOR

RUDNIŠKI KOMITE ZKS

SINDIKALNA PODRUŽNICA RLV

RUDNIŠKI KOMITE LMS

Pomlad na velenjskem kotalkališču

Ko je Velenje dobilo eno najlepših kotalkališč v državi, se je marsikdo vprašal, ali je bil denar in delo, vloženo v ta športni objekt, dobro naloženo ali ne. Menim, da danes nihče nima več pomislekov in če smo v Velenju hoteli nekaj nameniti našim najmlajšim, potem smo s tem športnim objektom to prav gotovo dosegli.

Mrzla zima je za nami. Velenje spet dobiva tisto svojo značilno lepo podobo. Povsod se poraja pomlad. Če pa zaviješ proti parku jo še prav posebno občutiš. Ze od daleč ti prihajajo na uho akordi veselih popevk in v njih ritmu se kopica naših najmlajših kotalka prešerno in razigrano po plošči. Obču-

tek sreče se ti nehote pomeša z občutkom grenkobe. Koliko smeha, koliko sonca je na teh cvetočih obrasih in koliko temnega in mračnega je bilo v tvoji mladosti.

Mnogo jih je! 150 jih ima društvo vpisanih. Vsak dan pa se javljajo novi. Trikrat tedensko vadijo na plošči pod nadzorstvom trenerja, enkrat tedensko v telovadnici, fantje pa so vključeni tudi pri dvigalnih uteži. Odbor ima dela več kot preveč. Vsak, ki je pripravljen pomagati je dobrodošel in izplačalo se mu bo. Nagrajen bo z neizmerno hvaležnostjo otrok, ki najdejo tu v svojem prostem času najlepše razvedrilo.

Poglejte, koliko je teh naših kotalkarjev! Njihova smejoča lica nam govore, da kotalkališča nismo delali zastonj

TEKAVEC JOŽE

Ko so prišli blizu vasi Volčje, so jo v velikem ovinku obšli. Šli so kar preko njiv. Komaj so premikali noge, ker se jim je na čevlje nabirala zemlja. V naporni hoji so prišli pod hrib, in šli ob njem še kakih 300 metrov. Ustavili so se in Lojze se je oglašil: »Smo že tu. Vidva počakajta, jaz pa bom stopil do dogovorjenega drevesa.«

Hitro je stopil nekaj korakov in napol tiho zaklical: »Jernej! Jernej!«

»Ali si ti Miha?« se je slišal odgovor. Imena Jernej in Miha sta bila dogovorjen znak.

»Da, jaz sem« se je oglašil Lojze.

Pepe in Jože sta stopila naprej in kmalu so se vsi trije smeje se pogovarjali s Tajnikovim Tonetom in Veselovim Mirkom iz Nove vasi.

»Nekam težko ste se obložili«, je rekel Tone, ko jim je pomagal snemati nahrbtnike iz njihovih premočenih hrbtov. »Kar težke so te narezane hruške« so mu smeje se odgovorili. »Brž si jih preložimo;« ker nimamo veliko časa«, je rekel Tone in hitel prelagati bombe v svoj nahrbtnik.

Ko so jih preložili, se je oglašil Tone. Dejal je: »Sedaj moramo pa kar urno iti, ker morajo biti bombe še nocoj v partizanskem logorju.«

Tovariško so se poslovili s

»Smrt fašizmu — svobodo narodu!« in se hitrih korakov previdno razšli.

Lojze, Jože in Pepe so se počasnih in previdnih korakov vračali proti svoji vasi. Hiše so bile zavite v jesensko meglo. Tu in tam je zalajal domači kužek in pretrgal nočno tišino. Petrolejke v hišah so ugašale druga za drugo in kmalu je bila vsa vas zavita v popolno temo.

VII.

Devetnajstega oktobra je Pepe takoj po večerji odšel spat. Ker ni mogel dolgo časa zaspati, je razmišljal o bombah, ki so jih pred dvema dnevoma oddali partizanski edinici. »Radoveden sem, kdo je danes lastnik tistih bomb, ki sem ji nosil pred sinočnjim. Ali so še vse cele, ali se je že katera razletela na glavi kakega »makaronarja.«

V takem premišljanju je nekje v daljavi zaslišal posamezne strele in kratke rafale strojníc. Dvignil je glavo ter napejnal ušesa. Streljanje se je nadaljevalo. Vstal je, stopil k oknu, ga odprl in poslušal. Streljanje se je slišalo čedalje močnejše. Vmes so se slišale tudi detonacije bomb. »Kje bi to bilo«, je razmišljal. Pokanje se je slišalo v smeri proti Snežniku. »Mogoče so že v akciji naše bombe« si je mislil. »Najbrž Italijani streljajo kar tja v en dan.« Zopet se

je zaslišala zamolkla detonacija. »Ne, to ni streljanje kar tja v en dan, to mora biti kaka akcija; napad na Italijane. Do danes niso Italijani še nikoli toliko časa streljali. To mora biti nekaj novega.«

Gledajoč skozi okno je zaslišal moške glasove, ki so se čedalje bolj približevali. »Kdo hodi tako pozno — v policijski uri«, si je mislil.

»Kje pa tako streljajo?« se je slišal glas s ceste. Bil je Udinov Lojze, ki se je sam s seboj pogovarjal, ko se je vračal z vasovnanja. Pepe ga je hotel ogovoriti, ko je stopal mimo hiše. Ze mu je hotel zaklicati, a si je v hipu premislil. Rekel si je: »Bolje je, da sem tiho in grem spat.«

Drugi dan je Lojze prišel k Petetu in Jožetu ter ju vprašal: »Ali sta slišala, kako so sinoči pokale naše bombe? Radoveden sem, kakšen je bil rezultat tega napada.«

Med razgovorom je pristopil Jožetov stric Jakob in rekel: »Ste že slišali, da so včeraj četniki napadli Lož? Ljudje govorijo, da so še danes borbe v mestu. Italijani nobenega prebivalca ne pustijo iz hiše. To bo hudič, če bodo četniki kar tako napadali.« Vzel je klobuk z glave, se počehljajal po osivelih laseh in nadaljeval: »Ja, ja, je hudič, se ni nič dosti vtikati v to stvar. (Se nadaljuje)

RUDARJEM IN VSEM
VELENJČANOM
ČESTITA K 1. MAJU

UREDNIŠTVO »RUDARJA«

Tovarna »Gorenje« gradi novo halo

Tovarna gospodinske opreme »Gorenje« bo do zaključka prvega polletja 1964 zgradila novo tovarniško halo v velikosti približno 12.000 m². Sama hala bo namreč zavzemala 10.500 m², ki ji bo dodan še prizidek za sanitarije in obratne prostore v velikosti 1.500 m². Lokacija te nove tovarne je v neposredni bližini železniške postaje Velenje in sicer v oddaljenosti 250 m v smeri proti Sošanju.

Načrte za nov objekt izdeluje Projektivni biro Velenje, dela same gradnje pa izvaja gradbeni obrat RLV.

V nov objekt se bo preselila kompletna tovarna »Gorenje« iz dosedanjih prostorov na starem jašku, tam predvidevajo planiranje celotnega kompleksa zaradi pogrezanja.

mesto na lignite

Tako je torej prva velika nesreča leta 1893 zahtevala enajst, druga pa 21 smrtnih žrtev.

Poslej lahko ugotovimo samo posamezne žrtve: dne 28. julija 1893 je v jašku zasulo Franca Bohorca iz Marčnih sel pri Brežicah; dne 2. januarja 1896 je ubilo Antona Platznerja iz St. Pavla pri Preboldu; dne 10. avgusta 1904 je ubilo Ferdinanda Skornška; dne 18. maja 1906 je ubilo Martina Oštirja iz Šmihela pri Soštanju; dne 9. oktobra 1907 je ubilo Simona Rebernika.

DELAVSKO GIBANJE

Ceprav so bili delavci v velenjskem rudniku večinoma fantje in moške, ki so izšli neposredno iz kmečkih vrst, so se vendar pridružili delavskemu gibanju že tedaj kot rudarji v rudniku Trboveljske premogokopne družbe.

Ko so se leta 1889 dvignili rudarji v Trbovljah, Zagorju in Hrastniku, so začeli stavkati tudi rudarji v Velenju, samo da je bila njihova stavka nekoliko krajša, kajti Lapp se je z njimi pogodil.

Ze v tistem času se je mnogo velenjskih rudarjev organiziralo s tem, da so pristopili k Društvu za pravno zaščito in izobrazbo delavcev, ki je imelo svoje središče v Gradcu. Med nje so začeli prihajati delavski voditelji iz Ljubljane in Celja. Mogoče je bil med šestimi štajerskimi rudarji, ki so se leta 1890 udeležili rudarskega zborovanja na Dunaju, tudi kateri iz Velenja. Ko so leta 1894 rudarji avstrijskih alpskih dežel na zborovanju v Köflachu strnili svoje vrste v Rudarskem društvu, je bil med njimi tudi zastopnik iz Velenja. Deset let pozneje so se Velenjčani priključili rudarski Uniji, ki je zajela rudarje vseh avstrijskih dežel in je imela svoje središče na Češkem.

Kakor v drugih naših rudnikih so bile tudi v Velenju plače tako nizke, da je bilo od njih komaj mogoče živeti. Misel na stavko je bila zato med velenjskimi rudarji kaj živa. To je čutilo vodstvo rudnika. Iz matične knjige zvezmo, da je 28. julija 1893 odpustilo vozača Karla Šontaga, rojaka iz Leč pri Guštanju, češ da je skušal mnoge druge vozače pridobiti za stavko in protizakonitost. Leta 1894 ni pustilo več v jamo Janeza Rihtarja, ki je bil doma v Slivnici pri Celju, češ da vrši med delavci socialistično gonjo.

Potrebna je bila samo iskra in stavka je bila tu. Izbruhnila je 29. aprila 1895, ko je rudniško vodstvo odpustilo nekega delavca. Stavkujoči rudarji so zahtevali, da ga zopet sprejmejo na delo in izboljšajo zaslužek. Stavkajočih je bilo okrog 300. Okraj-

no glavarstvo v Slovenj Gradcu je poslalo v Velenje političnega uradnika, da bi posredoval med obema strankama. Lastnik rudnika je nekoliko popustil in delavci so šli na delo. Peter Polenik, rojak iz Mislinje, je moral 2. maja 1895 zaradi stavke zapustiti rudnik.

Poslej do konca svetovne vojne v Velenju ni bilo več stavk. Izza leta 1897 so imeli tudi velenjski rudarji voljene zastopnike, ki so se po potrebi in na poziv oblasti pogajali z lastnikom.

DVA PESNIKA V VELENJU — IVAN RESMAN IN ANTON AŠKERC

V času od 1893—1895 je bil v Velenju kot postajni načelnik Ivan Resman, nežen, socialno čuteč lirik in narodnjak, najčistjšega kova. Ko je v maju 1895 odhajal na novo službeno mesto v Zalogu, so mu želeli srečo v nadaljnjem življenju tudi velenjski rudarji.

Tedaj je že bil na velenjskih tleh drug slovenski pesnik, Anton Aškerc, ki je 11. oktobra 1894 prispel iz Mozirja na svojo novo službeno mesto v Skalalah. Tu je ostal do aprila 1898. Aškerc, naš največji epik, ni bil samo odločen narodnjak, ampak tudi socialno čuteč svobodnjak. Ze prej se je bavil s socialnimi študijami, v Skalalah pa je imel priliko, da opa-

zuje kapitalizem v praksi in študira socializem na živih, izkoriščenih ljudeh.

Poslušal je ljudi in opazoval njihovo žitje. Leta 1896 je šel v jamo, da bi videl delavce pri njihovem delu, občutil njih težave in nevarnosti, ki so prežale nanje. Svoje vtise je izrazil v Delavčevi pesmi o premogu. V tej pesmi nam nazorno prikazuje sliko razkopanega podzemnega sveta in muke, ki jih morajo delavci prestati. Iz nje odseva poleg zavzetosti za trpečega človeka tudi zrelo razmišljanje. Tako nam naš največji slovenski epik govori:

Globočje in globočje dol v prepad...
Bojš — li vožnje se pod zemljo čudne,
ko peljal bi v vodnjak se, bratec moj?
Kaj, če utrga se železna vrva?
In vse to pade zviška zdaj tja dol,
globoko več sto metrov... Ni to šala!
Otročje misli in otročji strah!
Kaj ne, tovariš? Kdor se rad boji,
pod zemljo ta ne hodi kruha iskat...
Na dnu. Na vse strani gredo hodniki
ko rovi krtovi. In delavci
ko krti črni se razhajamo.
Temnejša in tesnejša pot čimboj.
Soparno je in dihaš tukaj težko.
Vročina raste... Bližamo se peku?
Da, pekel tu je nekaternikom;
hudo se pokorijo v njem za greh,
da hočejo živeti in pa jesti...

To je odlomek Aškercove pesmi »Delavčeva pesem o premogu«. Podatki o Aškercem bivanju v Velenju temelje na monografiji Marije Boršnikove, »Anton Aškerc«. (Se nadaljuje)

Kakšna je ta naša mladina...

Takšne in podobne kritizerske misli slišimo mnogokrat od ljudi, ki niso niti najmanj poklicani da sodijo naši današnji mladini. Kako so v zmoti, naj pove droben dogodek v rudniškem avtobusu na poti v službo ali domov. Dogaja se vsak dan!

Na sedežih sedi nekaj rudarskih vajencev. Lahko so tudi iz strojne ali elektro stroke. Avtobus se polni in rudarji nimajo več prostih mest za sedenje. Tedaj se vzdigujejo s svojih sedežev mladi vajenci in zaprosijo svoje starejše tovariše, naj zavzamejo njihova mesta.

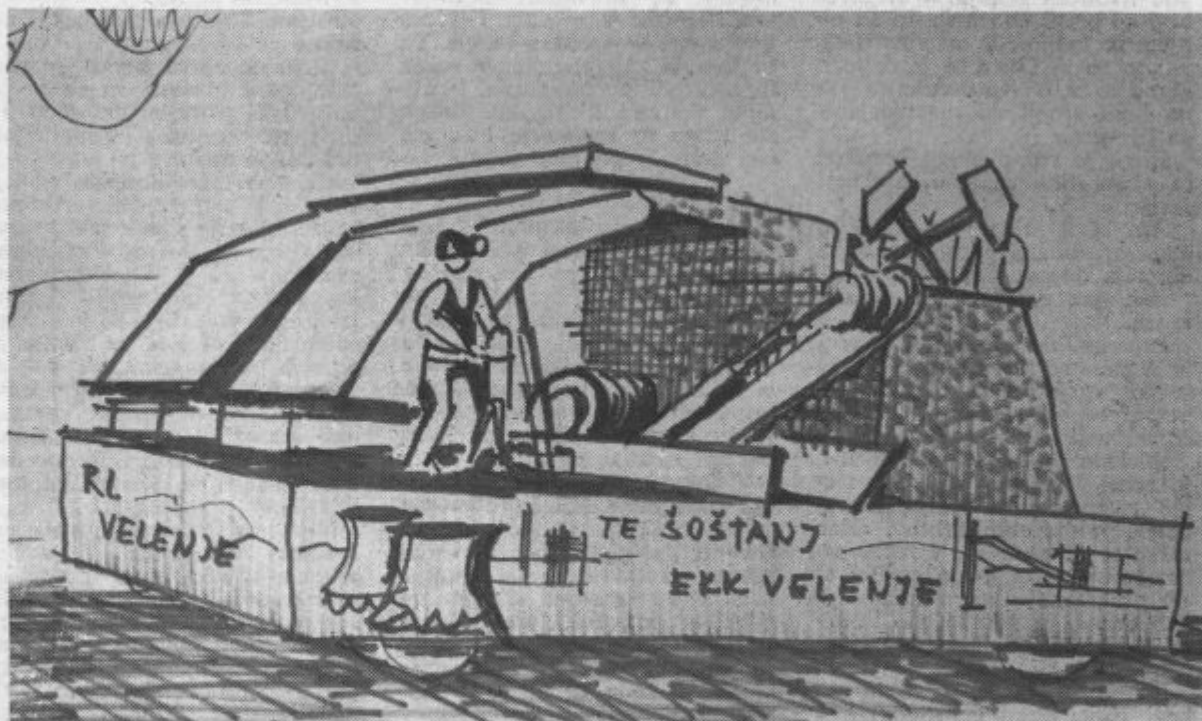
Ceprav so mladinci vedeli, da vožnja ni dolgotrajna in da bi jo lahko vsak brez težav preстал, so kljub temu lepo vstali in vljudno odstopili svoja mesta starejšim. Ali ni to dejanje, ki da misliti marsikaj? Ali ni to znak dobre vzgojenosti in pravilne vzgoje? Ali ta drobtina ne pobija dovolj močno vseh tistih, ki pravijo, da je današnja mladina slabo vzgojena?

O vseh teh vprašanih razmislite in sami presodite, dragi bralci!

Spik.

»RUDAR«, glasilo delovnega kolektiva RLV — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik Jože Tekavec — Tehnični urednik Pavla Žargaj — Ostali člani: Franc Pristovšek, Alojz ing. Diaci, Marjan Sušteršič, Ivan Drev in Vinko Smajs — Izhaja dvakrat mesečno — Tisk Časopisnega podjetja »Celjski tisk« Celje — Cena 20 din

TUDI MI BOMO SODELOVALI NA PRVOMAJSKI PARADI V BEOGRADU

Gornja slika prikazuje kamijon z novim odkopnim kompleksom OMKT, ki bo doprinesel velik delež k porastu storilnosti v našem podjetju. S prikazom tega stroja bomo sodelovali na prvomajski paradi v Beogradu